

การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน
อย่างเกิดผล

อำพล รัตนบรรพตศรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์
วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี

มหาวิทยาลัยพายัพ

พฤษภาคม 2565

การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน
อย่างเกิดผล

อำพล รัตนบรรพตศรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์
วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี่

มหาวิทยาลัยพายัพ

พฤษภาคม 2565

ชื่อเรื่อง: การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัด
ลำพูนอย่างเกิดผล

ผู้จัดทำ: อำพล รัตนบรรพตศรี

ชื่อปริญญา: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา: ศาสนาจารย์ ผศ. ดร.โพลเรียน เฟิร์ก

วันที่อนุมัติ: 2 กุมภาพันธ์ 2565

สถาบัน: มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ:

1. _____ ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์)

2. _____ กรรมการ

(ศาสนาจารย์ ผศ. ดร.โพลเรียน เฟิร์ก)

3. _____ กรรมการ

(ศาสนาจารย์ ผศ. ดร.สาธน์ญ บุษยเกียรติ)

4. _____ กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกุณี เกรียงชัยพร)

สงวนลิขสิทธิ์ © อําพล รัตนบรรพตศรี
มหาวิทยาลัยพายัพ ปี 2565

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระหัวข้อ “การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน อย่างเกิดผล” สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและการชี้แนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ได้แก่ ศาสตราจารย์วีระเดช กันทิพันธ์และศาสตราจารย์ ผศ. ดร.โพลเรียน เฟิร์ก ผู้ล่วงลับไปอยู่กับ องค์พระผู้เป็นเจ้า ที่ท่านได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และได้ชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ครั้งนี้ อีกทั้งยังเป็นผู้ให้คำหนุนใจ ส่งเสริม สนับสนุน อธิษฐานเผื่อ คอยปรับปรุงแก้ไข สอนให้รู้จัก คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบตลอดจนการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยจึง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ของวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารีและเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่มี ส่วนเสริมสร้างให้ความรู้ในด้านวิชาการ ให้คำปรึกษา แนะนำ และชี้แนะตลอดระยะเวลาสามปีใน การศึกษา รวมทั้งมีส่วนแนะนำถึงขั้นตอนและวิธีการสำหรับงานค้นคว้าฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดีใน สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์ที่ได้ให้คำปรึกษา ชี้แนะในการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนะนำขั้นตอนและวิธี จัดทำการค้นคว้าอิสระจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดจนวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารีเป็น สถานบันที่ให้คำปรึกษาแนะนำการค้นคว้าอิสระจนประสบผลสำเร็จ จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว อาจารย์ที่ปรึกษาและภรรยาที่เสียสละเวลาใน การดูแลลูก ๆ คอยให้กำลังใจในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ด้วยรักและห่วงใย

ขอขอบคุณคริสตจักรมาโปประเทศเกาหลีใต้และหมวดคริสเตียนมาโป ทุ่งหัวช้าง ที่เป็น ส่วนสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ผ่านคำอธิษฐานและคำหนุนใจ รวมทั้งสนับสนุนด้านทุนการศึกษาแก่ข้าพเจ้าตลอดหลักสูตรการเรียนนี้

ขอขอบคุณพี่น้องอีกหลายท่านที่ไม่ได้กล่าวถึงที่คอยช่วยเหลือ หนุนใจ ให้คำแนะนำ อธิษฐานเผื่อ จนทำให้การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอพระเจ้าอวยพระพร นานาประการแก่ทุกท่านในทุกๆ ด้านของชีวิตตลอดไป

อำพล รัตนบรรพตศรี

พฤษภาคม 2565

ชื่อเรื่อง:	การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนอย่างเกิดผล
ผู้จัดทำ:	อำพล รัตนบรรพตศรี
ชื่อปริญญา:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคริสต์ศาสนศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ศาสตราจารย์ ผศ. ดร.โพลเรียน เฟิร์ก
วันที่อนุมัติ:	2 กุมภาพันธ์ 2565
สถาบัน:	มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย
จำนวนหน้า:	54
คำสำคัญ:	การสื่อสาร การประกาศพระกิตติคุณ คนไทยพื้นเมืองจังหวัดลำพูน

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ผู้รับสาร การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสารโดยการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาสังเคราะห์ ข้อมูลที่สำคัญ คือ องค์ประกอบของการสื่อสารพระกิตติคุณ ประวัติและความเชื่อดั้งเดิมของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน และการทำพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของการประกาศพระกิตติคุณมี 4 ประการ คือ ผู้รับสาร สื่อ สาร และผู้ส่งสาร การประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ผู้รับสาร ควรมีแนวทางดังต่อไปนี้ 1. ประกาศพระกิตติคุณด้วยใจที่สุภาพอ่อนโยน 2. ประกาศพระกิตติคุณด้วยชีวิต 3. ประกาศพระกิตติคุณอย่างครบถ้วน เพื่อเป็นแนวทางให้คริสตจักรในจังหวัดลำพูนสามารถประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การวิจัยยังชี้ให้เห็นปัจจัย 3 ประการที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ผู้รับสาร คือ 1. การสื่อสารพระกิตติคุณที่มีพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลางของพระกิตติคุณ 2. การสื่อสารพระกิตติคุณที่เข้าถึงใจผู้ฟัง 3. การสื่อสารพระกิตติคุณนำไปสู่การกลับใจและการเชื่อวางใจ

Title: Effective Proclamation of the Gospel to Local People in Lamphun Province

Author: Ampol Ruttanabunpotsri

Degree: Master of Arts in Christian Theology

Advisor: Rev. Florian Foerg (Ph.D.)

Approval Date: February 2, 2022

Institution: Payap University, Chiang Mai, Thailand

Number of Pages: 54

Keywords: Communication, Evangelism,
Local people in Lamphun Province

ABSTRACT

This research aims to study the components of communication that affect the effectiveness of evangelism of churches in Lamphun Province and to analyze the factors that affect the effectiveness of communicating the Gospel by churches in Lamphun Province, focusing on the recipients of the Gospel. This study is documentary research that analyzed and synthesized data. Important data were the elements of Gospel communication, history and traditional beliefs of local people in Lamphun Province, and evangelism of churches in Lamphun Province. It was found that there are four components of evangelism: recipients, media, message, and messengers. The effective communication of the gospel to local people in Lamphun Province, focusing on the recipients, should be done in 3 manners: 1. Communicating the Gospel with a gentle heart, 2. Communicating the Gospel through life example, 3. Communicating the Gospel holistically. These approaches will enable churches in Lamphun Province to appropriately communicate the Gospel to local people. It was also found that there were 3 factors that affect the effectiveness of communicating the Gospel by churches in Lamphun Province, focusing on the recipients of the Gospel: 1. Communicating the Gospel that has Christ at the center of the Gospel; 2. Communicating the Gospel that touches the hearts of the audiences. 3. Communicating the Gospel that leads to repentance and trust.

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย	1
1.2 โจทย์หรือคำถามวิจัย.....	2
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดลำพูน.....	4
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทย	8
2.3 การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน.....	17
2.4 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทย	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
3.1 แหล่งข้อมูลการศึกษา.....	24
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	24
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24

3.4	วิธีวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล.....	25
บทที่ 4	ผลการศึกษา	26
4.1	การประกาศพระกิตติคุณในบริบทไทย.....	26
4.2	ลักษณะของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน	39
4.3	การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ผู้รับสาร.....	43
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	51
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	51
5.2	ข้อเสนอแนะต่อผู้ทำพันธกิจเกี่ยวกับด้านการประกาศพระกิตติคุณ	53
5.3	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	53
บรรณานุกรม	.....	55
ภาคผนวก	.....	57
ประวัติผู้จัดทำ	.....	56

สารบัญตาราง

ตาราง 1 ทะเบียนราษฎร ปี 2561.....	6
-----------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

จากพระมหากษัตริย์ของเยซูคริสต์ในพระธรรมมัทธิว 28:18 - 20 “พระเยซูจึงเสด็จเข้ามาใกล้แล้วตรัสกับพวกเขาว่า สิทธิอำนาจทั้งหมดในสวรรค์ก็ตี ในแผ่นดินโลกก็ตีทรงมอบไว้แก่เราแล้ว เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายจงออกไปและนำชนทุกชาติมาเป็นสาวกของเรา จงบัพติศมาพวกเขาในพระนามของพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์ และสอนพวกเขาให้ถือรักษาสิ่งสารพัดที่เราสั่งพวกท่านไว้ และนี่แน่ะ เราจะอยู่กับท่านทั้งหลายเสมอไป จนกว่าจะสิ้นยุค” การประกาศพระกิตติคุณเป็นสิ่งที่พระเยซูคริสต์ทรงตรัสแก่เหล่าสาวกของพระองค์ให้กระทำตาม ดังนั้นการประกาศพระกิตติคุณจึงเป็นสิ่งที่คริสตจักรยึดถือปฏิบัติสืบเนื่องต่อกันมา โดยถือเป็นพันธกิจที่สำคัญของคริสตจักร สำหรับการประกาศพระกิตติคุณในสังคมไทย สารันัญ บุญเกียรติ (2008) กล่าวถึงองค์ประกอบของการประกาศพระกิตติคุณในบริบทสังคมไทยว่า ต้องคำนึงถึง 4 องค์ประกอบ คือ 1. ผู้รับสาร (ชาวไทยที่ไม่ได้เชื่อพระเยซูคริสต์) 2. สื่อ (การกระทำและคำพูดที่สำแดงออกมาถึงพระเยซูคริสต์) 3. สาร (ข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์) และ 4. ผู้ส่งสาร (คริสเตียนซึ่งเป็นสาวกแท้ของพระเยซูคริสต์)

ปัจจุบันผู้วิจัยกำลังรับใช้พระเจ้าในตำแหน่งศิษยาภิบาลหมวดคริสเตียนมาโพ สังกัดสภาคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยคริสตจักรตั้งอยู่ที่ อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยได้ทำพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณและต้องการรับใช้พระเจ้าในการทำพันธกิจด้านการประกาศพระกิตติคุณที่สอดคล้องกับพระประสงค์ของพระเจ้าตามหลักการประกาศพระกิตติคุณ โดยเฉพาะพันธกิจการรับใช้พระเจ้าในเขตจังหวัดลำพูนที่เต็มไปด้วยความเชื่อดั้งเดิมของคนพื้นถิ่นที่เข้มแข็ง หรือความเชื่อดั้งเดิมที่ส่งทอดต่อกันมา

จากประวัติศาสตร์การขยายคริสต์ศาสนาเข้ามาสู่จังหวัดลำพูน โดยเริ่มจากพ่อครูหลวงและแม่ครูแมคคิลวารี ก่อตั้งคริสตจักรเพรสไบทีเรียนที่ 1 เชียงใหม่ ในวันที่ 18 เมษายน ค.ศ. 1868 จนในปี ค.ศ. 1885 คริสต์ศาสนาเริ่มขยายไปทางใต้และเขตตะวันออกเฉียงใต้ของเมืองเชียงใหม่ เช่น บ้านแป้น เขตลำพูน แม่ปุกา สันกำแพง โดยการรับเชื่อมาเป็นคริสเตียนของพ่อหนานใจจะนะที่บ้านแป้น ทำให้พ่อครูหลวงแมคคิลวารีไปเยี่ยมเยียนพ่อหนานใจจะนะที่บ้านแป้นหลายครั้ง ทำให้ชาวบ้านในละแวกนั้นพากันมาฟังสิ่งที่ท่านได้ประกาศเกี่ยวกับคริสต์ศาสนาและมีหลายคนที่ยึดมาเป็นคริสเตียนในเวลาต่อมา เมื่อมีผู้เชื่อเป็นแรงจูงใจให้พ่อครูหลวงแมคคิลวารีและคณะมิชชันนารี

เกิดความคิดที่จะขยายงานไปลำพูน ต่อมาก่อตั้งศูนย์มิชชันนารีที่ลำพูนเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1891 มีผู้มารับเชื่อเป็นคริสเตียนมากขึ้น จึงทำการรวบรวมผู้เชื่อในเขตลำพูน ต่อมาในวันที่ 20 ธันวาคม ค.ศ. 1891 ได้มีการก่อตั้งคริสตจักรแห่งแรกในเขตลำพูนขึ้น ชื่อ “คริสตจักรที่ 1 ลำพูน” คริสตจักรได้เติบโตและได้มีผู้เชื่อเพิ่มมากขึ้น ภายหลังจากผู้เชื่อที่บ้านแป้นได้มีการนมัสการที่บ้านแป้นและตั้งคริสตจักรขึ้นชื่อว่า “คริสตจักรเบ็ธเอล”

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 คริสตจักรที่ 1 ลำพูน ก็เริ่มอ่อนแอลง ต่อมาภายหลังได้มีการรื้อฟื้นพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณและได้ตั้งศูนย์คริสเตียนไทยเกาหลี ลำพูน และคริสตจักรพันธกิจไทยเกาหลี ลำพูน ปัจจุบันมีคริสตจักรหลายแห่งในจังหวัดลำพูนที่สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย และไม่ได้สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทยทำการบุกเบิก ประกาศพระกิตติคุณ และสถาปนาเป็นคริสตจักร ได้ทำการประกาศพระกิตติคุณอย่างสัตย์ซื่อ แม้จะเป็นความยากลำบากในการประกาศพระกิตติคุณในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งทางความเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมของคนพื้นถิ่นจังหวัดลำพูนเองก็ตาม

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนอย่างเกิดผล เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยขององค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นผู้รับสาร

1.2 โจทย์หรือคำถามวิจัย

สถานการณ์ปัจจุบันมีคริสตจักรหลายแห่งขาดองค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผล ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานสมาชิกและการขยายตัวของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นศึกษาขององค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญของการสื่อสารพระกิตติคุณที่เกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ผู้รับสาร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยขององค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นผู้รับสาร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ผู้รับสาร

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 1) ได้เรียนรู้องค์ประกอบที่สำคัญของการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน
- 2) เข้าใจถึงปัจจัยขององค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นผู้รับสาร

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน หมายถึง คนที่มีภูมิลำเนาที่อยู่ในจังหวัดลำพูน เกิดและเติบโตขึ้นในจังหวัดลำพูน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบของการสื่อสารพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นผู้รับสาร ในบทที่ 1 กล่าวถึงเรื่องความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย โจทย์หรือคำถามวิจัย วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับและนิยามศัพท์เฉพาะ ในบทนี้จะกล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการการประกาศและปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรทั้งในพระคริสต์ธรรมคัมภีร์และหลักคริสตศาสนศาสตร์รวมถึงคริสตจักร

- 2.1) ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดลำพูน
- 2.2) แนวคิดการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทย
- 2.3) การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน
- 2.4) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทย

2.1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดลำพูน

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดลำพูน

จังหวัดลำพูน เดิมชื่อเมืองหริภุญไชย เป็นเมืองโบราณ มีอายุประมาณ 1,343 ปี ตามพงศาวดารโยนกเล่าสืบต่อ ๆ กันมาถึงการสร้างเมืองหริภุญไชยว่าเป็นการเกณฑ์พวกชนเชื้อชาติมอญมาสร้างเมืองนี้ขึ้น ในพื้นที่ระหว่างแม่น้ำสองสาย คือ แม่น้ำกวาง และแม่น้ำปิง เมื่อสร้างเสร็จได้ส่งทูตไปเชิญราชธิดาษัตริย์เมืองละโว้พระนาม “จามเทวี” มาเป็นกษัตริย์ปกครองเมืองหริภุญไชย และสืบราชวงศ์กษัตริย์ต่อมาหลายพระองค์ จนกระทั่งถึงสมัยพระยาธิบาลเจ้าเมืองได้เสียการปกครองให้แก่พ่อขุนเม็งรายมหาราช จังหวัดลำพูนจึงตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรล้านนา แต่ก็ได้ถ่ายทอดมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมให้แก่ผู้ที่เข้ามาปกครอง ดังที่ปรากฏหลักฐานทั่วไปในเวียงกุมกาม เชียงใหม่และเชียงราย ทำให้จังหวัดลำพูนจึงยังคงความสำคัญในทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาณาจักรล้านนา จนกระทั่งสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดลำพูนจึงได้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย มีผู้ครองนครสืบต่อกันมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เมื่อเจ้าผู้ครองนครองค์สุดท้าย คือ พลตรีเจ้าจักรคำ ขจรศักดิ์

ถึงแก่พิราลัย จังหวัดลำพูนจึงเปลี่ยนเป็นจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครอง สืบมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน “เมืองโบราณทริภุญไชย” อาณาจักรอันรุ่งเรืองและเก่าแก่ที่สุดในภาคเหนือ สามารถแบ่งออกเป็น 5 ยุค คือ ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ประมาณ 2,000 - 3,000 ปี เป็นชุมชนโบราณยุคแรก ที่ปรากฏหลักฐาน ตั้งอยู่ริมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำกวัง ในเขต ต.เวียงยอง อ.จังหวัดลำพูน กลุ่มชนที่นี้คือเผ่าพันธุ์ดั้งเดิมที่อยู่อาศัยในดินแดนแถบนี้ก่อนที่จะรับวัฒนธรรมในรูปแบบใหม่ที่แผ่ขยายเข้ามา และผสมผสานกับวัฒนธรรมเดิม ยุคประวัติศาสตร์แรกเริ่ม พุทธศตวรรษที่ 13 - 19 อาณาจักรทริภุญไชย ก่อตั้งขึ้นโดยได้รับแบบอย่างวัฒนธรรมทวารวดี คือ พระนางจามเทวี ยุคล้านนา พุทธศตวรรษที่ 19 - 21 พญาเม็งรายได้ย้ายศูนย์กลางการปกครองไปยังเชียงใหม่ ยุคต้นรัตนโกสินทร์ พุทธศตวรรษที่ 24 - 25 เป็นยุค “เก็บผักใส่ซ้าเก็บข้าใส่เมือง” ในช่วงที่พม่าครอบครองดินแดนล้านนา ยุคการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ โดยยกเลิกการปกครองแบบเจ้าผู้ครองนคร มีการแต่งตั้งข้าหลวงประจำเมือง มาปกครองจังหวัดลำพูน (จังหวัดลำพูน, 10 มกราคม 2564)

2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ / ภูมิศาสตร์

จังหวัดลำพูนตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 (สายเอเชีย) เป็นระยะทาง 689 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินสายถนนพหลโยธินเป็นระยะทาง 724 กิโลเมตร และตามทางรถไฟ 729 กิโลเมตร ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 18 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศาตะวันออก อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1) เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคเหนือและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงหรือพื้นที่สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ

จังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กที่สุดของภาคเหนือมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 4,505.882 ตร.กม. หรือประมาณ 2,815,675 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.85 ของพื้นที่ ภาคเหนือตอนบน บริเวณที่กว้างที่สุดประมาณ 43 กม. และยาวจากเหนือจดใต้ 136 กม.

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อ.สารภี อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อ.เถิน จ.ลำปาง และ อ.สามเงา จ.ตาก
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ.ห้างฉัตร อ.สบปราบ อ.เสริมงาม จ.ลำปาง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อ.ฮอด อ.จอมทอง อ.หางดง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

ปี 2561 จังหวัดลำพูน มีประชากร จำนวน 406,168 คน แยกรายละเอียดดังนี้

- เพศชาย จำนวน 196,196 คน

- เพศหญิง จำนวน 209,972 คน

- ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 90.11 คนต่อตารางกิโลเมตร

อำเภอ	ทะเบียนราษฎร ปี 2561			
	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนบ้าน
1. จังหวัดลำพูน	68,992	77,546	146,538	74,310
2. ป่าซาง	26,401	28,706	55,107	23,740
3. บ้านโฮ่ง	35,166	34,870	70,036	24,501
4. แม่ทา	19,176	19,853	39,026	16,490
5. ลี้	19,391	20,671	40,062	15,722
6. ห้วยซ่าง	10,132	10,044	20,176	7,420
7. บ้านธิ	8,553	9,217	17,770	7,417
8. เวียงหนองล่อง	8,385	9,065	17,450	7,417
รวม	196,196	209,972	406,168	177,017

ตาราง 1 ทะเบียนราษฎร ปี 2561

2.1.3 ความเชื่อ / ศาสนา / ประเพณีและวัฒนธรรม

คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนมีความเชื่อ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่เห็นได้ชัดจนมากกว่าจังหวัดในภาคเหนือตอนบน คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนมีความเชื่อศรัทธาในพุทธศาสนา มีชาติพันธุ์ที่หลากหลายมากที่สุดในจังหวัดภาคเหนือ มีภาษาของตัวเอง มีไทยอง เป็นบรรพบุรุษของจังหวัดลำพูน ผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมและยังสืบทอดมาจนทุกวันนี้ ปัจจุบันความเชื่อดั้งเดิมเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่น เช่น ความเชื่อพื้นบ้านที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ความเชื่อในศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อในพุทธศาสนา ทั้งสามความเชื่อนี้ได้ถูกบูรณาการผสมผสานเป็นความเชื่อในวัฒนธรรม ศาสนา และมีบทบาทต่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ความเชื่อของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนที่สำคัญนั้นสามารถแยกความเชื่อหลักออกเป็น 2 ส่วน คือ ความเชื่อเรื่องการนับถือผี และความเชื่อเรื่องการนับถือพุทธศาสนา อย่างไรก็ตามคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนมีการนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์ ผี และศาสนาคริสต์ ซึ่งมีคนทีนับถือคริสต์ศาสนาน้อยที่สุด

ประเพณีและวัฒนธรรมที่มีความสำคัญต่อคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนที่มีการรักษาและสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ที่เห็นได้ชัดในปัจจุบันมีดังต่อไปนี้

1) ประเพณีแห่แห่หลวง เป็นงานประจำปีของอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน คำว่า "แห่" เป็นภาษาพื้นบ้านล้านนาไทย ในสมัยล้านนาโบราณชาวบ้านนิยมทำต้นแห่พร้อมคบเพลิงในเทศกาลลอยกระทงหรือเดือนยี่เป็งและจุดเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ประเพณีการจุดไม้แห่หลายพื้นที่ถูกกลืนเลือนไป แต่ชาวอำเภอบ้านโฮ่ง ยังคงอนุรักษ์สืบสานประเพณีการจุดแห่เอาไว้อย่างเหนียวแน่นต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

2) ประเพณีงานปอยหลวง เป็นงานทำบุญเพื่อเฉลิมฉลองศาสนสมบัติต่าง ๆ เพื่อให้เกิดอานุสงฆ์แก่ตนและครอบครัว ถือว่าได้บุญกุศลแรงมาก นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องแสดงถึงความสามัคคีกลมเกลียวของคณะสงฆ์และชาวบ้านด้วย และเป็นการอุทิศส่วนกุศลให้พ่อแม่ปู่ย่าตายาย หรือญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว สิ่งสำคัญเป็นการแสดงความชื่นชมยินดีร่วมกันเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีการนิมนต์พระอุปัชฌาย์ (ก๋อนหิน) จากท่าน้ำไถ่ลัด มาไว้ที่หออุปัชฌาย์ เพราะมีความเชื่อว่าพระอุปัชฌาย์สามารถปกป้องคุ้มครองให้งานสำเร็จราบรื่นปลอดภัยจากเหตุร้ายต่าง ๆ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวล้านนาที่ส่งผลดีต่อสภาพทางสังคมหลายประการ และยังเป็นกรรวมญาติพี่น้องที่อยู่ต่างถิ่นได้มีโอกาสทำบุญร่วมกัน และเป็นการสืบทอดประเพณีที่เคยปฏิบัติกันมาครั้งแต่บรรพชนไม่ให้สูญหาย

3) ประเพณีสงฆ์น้ำพระบรมธาตุหริภุญชัย พระบรมธาตุหริภุญชัย เป็นปูชนียสถานอันสำคัญยิ่งของจังหวัดลำพูน เป็นจอมเจดีย์องค์หนึ่งในจำนวน 8 แห่งของประเทศไทย เป็นเจดีย์ที่เก่าแก่ที่สร้างในสมัยพระเจ้าอาทิตยราชพระบรมธาตุหริภุญชัยเป็นศูนย์รวมความศรัทธาของประชาชนโดยทั่วไป เพื่อเป็นการสักการะพระบรมธาตุ เพื่อสักการะพระบรมอัฐิธาตุของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและเพื่อเป็นการบูชาเสาหลักเมือง เป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่ เป็นที่สนใจของพุทธศาสนิกชนในจังหวัดลำพูนและจังหวัดใกล้เคียง

4) ประเพณีการทานสลากย้อม การทานสลากย้อม หรือ "การทานก๋วยสลาก" สำหรับจังหวัดลำพูน การทานสลากย้อมเป็นทานใหญ่ที่ต้องใช้เงิน ใช้เวลา ในอดีตเชื่อกันว่าเป็นหน้าที่ของหญิงสาวที่จะพึงทานโดยเฉพาะ ฉะนั้นเมื่อหญิงสาวคนใดอยู่ในวัยการเป็นสาวมีความสามารถพอที่จะทำงานได้ พ่อแม่ก็จะแนะนำให้ลูกทราบถึงหน้าที่ที่หญิงสาวพึงปฏิบัติเป็นเบื้องต้น คือการเก็บหอมรอมริบเงินทองที่หามาได้ด้วยน้ำพักน้ำแรงไว้ทานสลากย้อม ซึ่งเชื่อว่าหญิงใดยังไม่ได้ทานสลากย้อมหญิงนั้นไม่สมควรจะแต่งงาน ถ้าหญิงใดทาน

สลากย้อมแล้วถือว่าเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดีที่สุด และเป็นการทำให้ได้รู้จักการเก็บหอมรอมริบ รู้จักมัธยัสถ์ ซึ่งต้องใช้เวลาในการเก็บเงินเพื่อทำสลากย้อมประมาณ 4-5 ปี ปัจจุบันนี้เราจะ ได้พบเห็นเพียงแต่ต้นสลากเท่านั้น

5) ประเพณีแห่ช้างเผือก "ประเพณีแห่ช้างเผือก" จัดที่ตำบลทุ่งหัวช้าง อำเภอ ทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ถ้าหากปีใดเกิดวิกฤตการณ์ทางธรรมชาติ บ้านเมืองเกิดแห้งแล้ง ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล แม่น้ำแห้งขอด ชาวบ้านจะจัดพิธีขอฟ้าขอฝนขึ้นมา โดยเฉพาะ จะทำกันในช่วงเดือนกรกฎาคม ก่อนเข้าพรรษา เพราะเป็นฤดูกาลที่ชาวนาต้องหว่านกล้าข้าว เพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล บ้านเมืองชุ่มฉ่ำ เพราะเชื่อกันว่าจะอยู่เย็นเป็นสุข ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และจะชนะศึกศัตรูหมู่มารทุกหมู่เหล่า

6) ประเพณีไหว้สาปารมีครูบาเจ้าศรีวิชัย (นักบุญแห่งล้านนาไทย) ครูบาเจ้าศรีวิชัย เป็นที่ถือกันว่านักบุญแห่งล้านนา คือ ท่านมีความวิริยะที่จะบำเพ็ญบารมีธรรมเพื่อสืบสาน พระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง โดยมีได้คำนึงถึงความเหนื่อยยากลำบาก เห็นเป็นประจักษ์ ชัดจากการที่ท่านเป็นผู้นำในการสร้างบูรณปฏิสังขรณ์ ศาสนสถานโบราณสถาน โบราณวัตถุ ในวัดต่าง ๆ ทั้งจังหวัดลำพูนและล้านนา พุทธศาสนิกชนชาวจังหวัดลำพูนจึงได้จัดงาน ประเพณีไหว้สาปารมีครูบาเจ้าศรีวิชัย เป็นการจัดกิจกรรมรำลึกถึงพระคุณของท่าน ณ สถานที่ที่เป็นถิ่นกำเนิดและศาสนสถานที่คุณครูบาเจ้าศรีวิชัยเคยปฏิบัติศาสนากิจ (จังหวัดลำพูน, 2564)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทย

2.2.1 ความหมายของการประกาศพระกิตติคุณ

การประกาศพระกิตติคุณ ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า *Evangelism* มาจากภาษากรีกคำว่า *Euaggelidzo* ซึ่งความหมายตามพระคริสตธรรมคัมภีร์แปลว่า “การประกาศข่าวประเสริฐ” *Euaggelidzo* มาจากคำว่า *Euaggelion* ซึ่งหมายถึง “ข่าวดี” หรือ “ข่าวประเสริฐ” (*Good news*) คำภาษาอังกฤษ *godspel* หมายถึง คำพูดของพระเจ้า (*God spell*) หรือเรื่องราวของพระเจ้า (*God's story*) ดังนั้นคำว่า “*Evangelize*” จึงแปลตามตัวอักษรได้ว่า “การประกาศพระกิตติคุณ” คำกรีกสองคำนี้ปรากฏในพันธสัญญาใหม่มากถึง 127 ครั้ง การที่ถูกกล่าวถึงจำนวนมากครั้งในพันธสัญญาใหม่นี้ น่าจะเป็นการบอกให้เราจัดลำดับความสำคัญของการประกาศพระกิตติคุณไว้ในอันดับ ตันๆ ในการทำพันธกิจของคริสตจักร ซึ่ง เทอริ (2546) ผู้เขียนหนังสือ *งานประกาศของคริสตจักร* ให้

ความหมายของการประกาศพระกิตติคุณว่า “การประกาศพระกิตติคุณ คือ การนำเสนอพระเยซูคริสต์โดยฤทธิ์เดชแห่งพระวิญญาณเพื่อสร้างคนให้เป็นสาวกของพระองค์” ในขณะที่เดเวอร์ (2548) ได้ให้ความหมายของการประกาศพระกิตติคุณไว้ว่าเป็นการ “เผยแพร่วาทะดีที่พระเยซูคริสต์ทรงสิ้นพระชนม์เพื่อความบาปของเราและทรงเป็นขึ้นมาจากความตายในฐานะพระเจ้าผู้ทรงครอบครอง พระองค์ทรงยกโทษความบาปและประทานพระวิญญาณบริสุทธิ์แก่ทุกคนที่กลับใจใหม่และเชื่อ” และหน่วยงานเผยแพร่พระกิตติคุณ สภาคริสตจักรในประเทศไทย (2562) ให้ความหมายของการประกาศพระกิตติคุณไว้ว่า “ข่าวประเสริฐไม่ใช่ข่าวดีธรรมดา แต่เป็นข่าวดีที่บอกให้มนุษย์ชาติรู้ว่ามนุษย์เป็นคนบาป สมควรตาย แต่พระเยซูยอมตายบนไม้กางเขนเพื่อรับโทษบาปแทน ทรงเป็นขึ้นมาจากความตายด้วยฤทธิ์เดชแห่งพระวิญญาณ และประทานชีวิตใหม่ให้แก่ผู้ที่เชื่อวางใจในพระองค์” และ อรัญ ยูแบงค์ (2555) ได้สรุปความหมายของการประกาศพระกิตติคุณไว้ว่า การประกาศพระกิตติคุณควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ การบอกข่าวดีเรื่องพระเยซูคริสต์ เกี่ยวกับความรัก การรอดพ้นจากสิ่งชั่วร้าย และการได้รับของประทานจากพระเจ้าคือ ชีวิตนิรันดร์ เป็นการแบ่งปันประสบการณ์ของผู้เชื่อที่ได้รับการช่วยเหลือจากพระเจ้า เพื่อสำแดงความรักของพระเจ้าผ่านทางชีวิต เป็นการเปิดโอกาสให้แก่ผู้อื่นยอมรับพระเยซูคริสต์เป็นองค์พระผู้เป็นเจ้า และเชิญชวนให้ตัดสินใจรับเชื่อองค์พระเยซูคริสต์ และติดตามพระองค์ โดยการอธิษฐานให้พระเจ้าเข้ามาในใจมอบชีวิตให้พระเยซูเป็นพระผู้ช่วยให้รอด ให้พระองค์ยกโทษบาป ปลอดภัย สร้างชีวิตใหม่ และทรงนำชีวิตตลอดไป ทั้งนี้การประกาศพระกิตติคุณเป็นการสอนพื้นฐานความเชื่อและความประพฤติที่เหมาะสมในการเป็นคริสเตียน เพื่อเตรียมผู้เชื่อสำหรับการรับบัพติศมาและประกาศตนเป็นสมาชิกคริสตจักร

สรุปได้ว่า การประกาศพระกิตติคุณ คือการประกาศข่าวดีเกี่ยวกับพระเยซูคริสต์ เป็นการนำเสนอองค์พระเยซูคริสต์โดยเดชพระวิญญาณบริสุทธิ์ คือการสำแดงด้วยการกระทำ และการพูดเรื่องอาณาจักรของพระเจ้าให้ผู้คนและสถาบันต่าง ๆ เรื่องความรัก การรอดพ้นจากสิ่งชั่วร้ายและการได้รับของประทานจากพระเจ้าคือชีวิตนิรันดร์ เพื่อให้ทุกคนที่เชื่อได้กลับใจต้อนรับพระเยซูว่าเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าเหนือชีวิตของพวกเขาโดยฤทธิ์เดชแห่งพระวิญญาณบริสุทธิ์ผ่านทางการสอนและเทศนาเป็นการสร้างผู้ฟังให้เป็นสาวกของพระเยซูคริสต์ เพื่อหลุดพ้นจากความบาป ปลอดภัยจากสิ่งชั่วร้ายรับการสร้างชีวิตใหม่ และรอดพ้นจากการพิพากษา (รับความรอด) เข้ามาเป็นสมาชิกในคริสตจักร

2.2.2) ความสำคัญของการประกาศพระกิตติคุณ

พันทิพา จันทรดี (2562) การประกาศพระกิตติคุณเป็นหัวใจสำคัญของผู้เชื่อที่จะต้องทำ เพราะพระเยซูได้ทรงเป็นแบบอย่างในการประกาศพระกิตติคุณ พระองค์ทรงประกาศกับทุกคน ทุกเพศทุกวัยทุกชาติทุกภาษาและทรงบัญชาให้ทุกคนออกไปทำการประกาศพระกิตติคุณ ซึ่งใน คริสตจักรยุคแรก ๆ ก็ได้ทำเป็นแบบอย่างทั้งนี้การประกาศยังเกิดจากรักและความปรารถนาดีที่เรามีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันที่อยากจะนำพวกเขาเหล่านั้นให้กลับมารู้จักกับพระเจ้าอย่างแท้จริงและ รับชีวิตนิรันดร์ ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ได้พูดถึงว่าทำไมเราต้องประกาศใน 1 โครินธ์ 9:16 กล่าวว่า “ถ้าเราไม่ประกาศวิบัติก็จะเกิดขึ้น” และ โรม 1 :14-15 “เราเป็นหนี้” คือ ถ้าเราไม่ออกไปประกาศ คนอื่นก็ไม่ได้รับความรอด ถ้าเราออกไปประกาศด้วยใจที่สัตย์ซื่อเราก็จะได้รับบำเหน็จคือศักดิ์ศรีที่ยิ่งใหญ่ในสวรรค์ ในพระธรรมดาเนียล 12:3 พระเจ้าต้องการให้ทุกคนได้รับความรอดและไม่ทรง ต้องการให้ใครสักคนเดียวพินาศไป อีกทั้งการประกาศยังช่วยให้สังคมดีขึ้น เนื่องจากศีลธรรมในปัจจุบันเสื่อมลงเป็นอย่างมาก แต่คำสอนและการช่วยเหลือของพระเจ้าช่วยให้จิตใจของมนุษย์ดีขึ้น และได้รับการเปลี่ยนแปลงผ่านทางข่าวประเสริฐช่วยให้สังคมพัฒนาไปในทางที่ดีได้

เทอร์รี่ (2546) กล่าวถึงความสำคัญในการประกาศพระกิตติคุณว่า

“มีหลายสาเหตุที่ทำให้คริสเตียนหรือคริสตจักรจำเป็นต้องประกาศข่าวประเสริฐ ได้แก่ 1. เป็นการทำตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ เพราะพระเยซูทรงเป็นแบบอย่างในการประกาศข่าวประเสริฐ 2. เป็นการเชื่อฟังคำสั่งของพระเยซูคริสต์ เพราะเป็นพระมหาบัญชาของพระเยซูที่ให้เราประกาศข่าวประเสริฐ 3. เป็นการทำตามแบบอย่างคริสตจักรในยุคแรก เพราะคริสตจักรยุคแรกเป็นแบบอย่างในการประกาศข่าวประเสริฐ 4. ส่งผลกระทบต่อโลก (ตอบสนองความต้องการของโลก) การประกาศพระกิตติคุณนอกจากจะทำให้เราได้มีส่วนช่วยผู้เชื่อให้รอดและกำจัดบาปมากมาย เป็นการเยียวยาสังคมเมื่อผู้เชื่อในพระเจ้าดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของพระองค์ 5. ภาระใจ เพราะเรามีความรักต่อพระคริสต์และต่อผู้อื่น จึงไม่อยู่เพื่อตัวเองต่อไปแต่จะอยู่เพื่อพระคริสต์และทำให้เราได้รับบำเหน็จในสวรรค์”

ทอด ประทีปเสน (2513) กล่าวถึงความสำคัญของการประกาศพระกิตติคุณไว้ว่า

“ความรักของพระเจ้าเป็นความรักที่ใหญ่ที่สุด คือให้ทุกคนกลับใจเสียใหม่ หันหนีจากความบาป และกลับมาหาพระเจ้า ดังนั้นผู้เชื่อต้องป่าวประกาศ เพราะพระเยซูคริสต์ได้บัญชาให้ผู้เชื่อประกาศพระกิตติคุณ เพราะมันเป็นความเบิกบานของผู้เชื่อที่จะนำข่าวดีมาประกาศให้ทุกคนมีความชื่นชมยินดีในองค์พระผู้ช่วยให้รอด ถ้าคริสตจักรไม่ประกาศอาจทำให้คริสตจักรทั้งหลายเสื่อมลงได้ และเพราะความจริงของศาสนาคริสต์นั้นยากที่จะรับด้วยวิธีอื่นๆ ถ้าไม่ประกาศพระกิตติคุณน้อยคนจะเชื่อในพระเยซูคริสต์”

สภาคริสตจักรในประเทศไทย หน่วยงานเผยแพร่พระกิตติคุณ (2562) บรรยายความสำคัญของการประกาศพระกิตติคุณไว้ว่า

“เราต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับการประกาศข่าวประเสริฐ คือ การประกาศข่าวประเสริฐเป็นชีวิตและหน้าที่ของคริสเตียนทุกคน ถ้าไม่ทำ มีโทษ (1 โครินธ์ 9:16) เป็นการสำนึกในพระคุณความรักของพระเจ้าและเพราะรักพี่น้องที่ยังไม่เชื่อกำลังจะพินาศ การประกาศข่าวประเสริฐเป็นสิ่งที่มีความเกียรติ เป็นเครื่องหมายการวัดความเจริญเติบโตของผู้เชื่อและคริสตจักรเป็นการทำในสิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุด และเป็นงานที่ยากที่สุดในบรรดางานรับใช้ทั้งปวง ดังนั้นแรงจูงใจในการประกาศข่าวประเสริฐจะต้องถูกต้อง”

ไฮเบลล์ และ มิทเทลเบิร์ก (2547) ให้ความสำคัญของการประกาศพระกิตติคุณ คือ “1. คนมีความสำคัญต่อพระเจ้า 2. มีรางวัลสำหรับผู้ประกาศพระกิตติคุณ และ 3. เพื่อส่งผลต่อโลก”

จากความสำคัญข้างต้นที่ได้ยกมานั้น สรุปได้ว่าพระคริสตธรรมคัมภีร์กล่าวถึงความสำคัญของการประกาศพระกิตติคุณเป็นคำสั่งของพระเยซูคริสต์ คือ เป็นการแบ่งปันข่าวดีเรื่องการกลับใจเสียใหม่เพื่อรับความรอดกับทุกคนที่หันหนีไปจากพระเจ้าเพราะความบาปของพวกเขา และด้วยการตาย การถูกฝัง การฟื้นคืนพระชนม์ของพระเยซูคริสต์ผู้เชื่อได้รับการยกโทษบาปโดยความเชื่อในพระเยซูคริสต์ ซึ่งคริสตจักรมีความรับผิดชอบในการประกาศพระกิตติคุณ เพราะว่าพระเยซูคริสต์ทรงทำเป็นแบบอย่างและเป็นคำสั่งของพระองค์ เพราะโลกจำเป็นต้องได้ยินข่าวประเสริฐ และคริสตจักรสมัยแรกทำเป็นแบบอย่าง เพราะความรักของพระเยซูคริสต์เป็นแรงบันดาลใจในการ

ประกาศข่าวประเสริฐ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเกิดผลไม่ได้ขึ้นอยู่กับวิธีการใดวิธีการหนึ่ง แต่มาจากความเชื่ออย่างลึกซึ้งว่าพระเยซูคริสต์ทรงเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าและพระผู้ไถ่ (พระผู้ช่วยให้รอด) มีพลังอำนาจอย่างเต็มล้นจากพระวิญญาณบริสุทธิ์ที่จะรักษาโลกนี้ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อมนุษยชาติต่อไป ด้วยเหตุนี้ผู้เชื่อทุกคนต้องมีความรักต่อพระเยซูคริสต์อย่างสุดจิตสุดใจ ยอมอุทิศชีวิตที่จะเชื่อฟัง ทำตามคำสั่งสอนของพระองค์ และออกไปประกาศพระกิตติคุณเพื่อให้ทุกคนได้ยิน ได้ฟัง ยอมรับด้วยปากของท่านว่าพระเยซูคริสต์ทรงเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้า เชื่อด้วยใจว่าพระองค์เป็นพระผู้ช่วยให้รอดทรงยอมตายบนไม้กางเขนเพื่อไถ่บาปเรา ในวันที่สามทรงฟื้นขึ้นมาจากความตาย เสด็จขึ้นสู่สวรรค์ และจะเสด็จมาพิพากษาในวันสุดท้าย

2.2.3) องค์ประกอบของการสื่อสารพระกิตติคุณ

ปราณี เมนฮูด (2548) กล่าวถึง องค์ประกอบของวัฒนธรรมในการสื่อสารพระกิตติคุณว่า

“การสื่อสารของมิชชันนารีต้องคำนึงถึงสองด้าน คือ เนื้อหาของข่าวประเสริฐและความต้องการของคนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย วัฒนธรรมพระคัมภีร์ คือ เนื้อหาของพระคัมภีร์ที่พระเจ้าทรงประทานให้ วัฒนธรรมของมิชชันนารี คือ การได้รับข่าวประเสริฐจากผู้สื่อสารซึ่งอยู่ในท้องถิ่นเดียวกันซึ่งผู้สื่อสารเป็นพลเมืองของวัฒนธรรมนั้น และ วัฒนธรรมของผู้ตอบรับ คือ การมีแหล่งข้อมูลและผู้ตอบรับพระกิตติคุณเป็นของตนเอง”

เทอร์รี่ (2542) กล่าวไว้ว่า การประกาศข่าวประเสริฐจะต้องมีองค์ประกอบด้วย “เรื่องราวชีวิตของพระเยซูคริสต์ คือการสิ้นพระชนม์ การถูกฝัง การฟื้นคืนพระชนม์ และการเสด็จสู่สวรรค์ มีการพูดถึงพระเยซูคริสต์ ทำให้คำพยากรณ์ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมสำเร็จ เป็นการนำเสนอพระเยซูคริสต์เป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าและพระผู้ไถ่ เพื่อให้ผู้เชื่อกลับใจและรับการยกโทษจากพระองค์”

สมใจ รักษาศรี (2017) กล่าวถึงการสื่อสารไว้ว่า ระดับการสื่อสารสามารถจำแนกออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (1) ระดับทั่วไป เป็นการสื่อสารที่ค่อนข้างผิวเผิน (2) ระดับข้อเท็จจริง เป็นการบอกเล่าเรื่องราวข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นโดยไม่ต้องอธิบายความหมายของสิ่งที่พูด (3) ระดับความคิดเห็นและความเชื่อ เป็นระดับที่ลึกซึ้งขึ้น เพราะขณะที่เราสื่อสารเราได้ความคิดเห็นส่วนตัวและจุดยืนของเราเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ลงไปด้วย (4) ระดับความรู้สึก การสนทนาในระดับนี้ต่างฝ่ายต่างจะนำเอา

ความรู้สึกที่อยู่ในใจออกมาเปิดเผยต่อกัน “เซตอันตราย” เพราะอาจเป็นฉนวนของการทะเลาะหรือโต้เถียงกันได้ง่าย (5) ระดับความต้องการ เป็นการสื่อสารในระดับที่ลึกซึ้งที่สุด เพราะจะบอกถึงความต้องการของเราต่ออีกฝ่ายหนึ่ง และถ้าจะให้ครบถ้วนจะต้องมีการตอบสนอง ดังนั้นการสื่อสารพระกิตติคุณที่ดีที่สุดจะต้องสื่อสารในระดับที่ 5 แต่การสื่อสารในระดับนี้จะเกิดขึ้นได้ จะต้องมีการสื่อสารระดับที่ 1, 2, 3, และ 4 มาก่อน

สารบัญ บุญเกียรติ (2008) กล่าวถึงการสื่อสารพระกิตติคุณและสรุปไว้ว่า “การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดในการสื่อสาร คือ “ผู้รับสาร” กล่าวคือ ผู้ส่งสารต้องรู้จักผู้รับสารมากพอ ในการใช้สื่อ เข้าใจเนื้อหาสาระของสารอย่างถ่องแท้และไม่ลืมความสำคัญของตัวผู้ส่งสารเองด้วย เช่นเดียวกันในการประกาศพระกิตติคุณในสังคมไทย หากผู้เชื่อปรารถนาจะประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทั้งสี่ประการ” คือ

- 1) ผู้รับสาร (ชาวไทยที่ไม่ได้เชื่อเยซูคริสต)
- 2) สื่อ (การกระทำและคำพูดที่สำแดงเยซูคริสต)
- 3) สาร (ข่าวประเสริฐของเยซูคริสต)
- 4) ผู้ส่งสาร (คริสเตียนซึ่งเป็นสาวกแท้ของเยซูคริสต)

1) ผู้รับสาร : ชาวไทยที่ไม่ได้เชื่อเยซูคริสต

สิ่งสำคัญประการแรกในการประกาศพระกิตติคุณในสังคมไทย คือ การเข้าใจความเชื่อและลักษณะนิสัยของคนไทย ในสังคมไทยสะท้อนถึงความเชื่อของศาสนาพุทธ ด้วยเหตุนี้ คริสตชนจะต้องไม่ละเลยต่อสิ่งที่ชาวไทยเชื่อถืออยู่ในปัจจุบัน โดยทำความเข้าใจหลักคำสอนพื้นฐานของพุทธศาสนา และศึกษาว่ามีสิ่งใดที่แตกต่างหรือคล้ายคลึงกับหลักความเชื่อของคริสเตียนเพื่อที่จะสามารถอธิบายเรื่องราวของเยซูคริสตได้อย่างเหมาะสม

นอกจากการศึกษาหลักคำสอนพื้นฐานของพุทธศาสนาแล้ว คริสตชนจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนไทยด้วย ลักษณะสำคัญ 4 ประการที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองต่อพระกิตติคุณของชาวไทย คือ

- 1.1) ให้ความสำคัญกับตัวตน (อัตตา) และศักดิ์ศรี แม้คนไทยจะสุภาพอ่อนน้อมแต่จะไม่ยอมให้ใครมาดูหมิ่นเกียรติยศศักดิ์ศรีของตนเองและของบุคคลที่ตนเคารพนับถือ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับความเกรงใจและการไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหน้า

1.2) ให้ความสำคัญกับชุมชนและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้คนไทยจึงให้คุณค่ากับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.3) ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ที่ราบรื่น ด้วยเหตุนี้คนไทยจึงมัก "รับฟัง" พระกิตติคุณทั้ง ๆ ที่ไม่ได้สนใจ หรืออาจ "รับเชื่อ" ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เชื่ออย่างแท้จริงเพียงเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับคริสเตียนที่ประกาศกับเขา

1.4) ให้ความสำคัญกับความกตัญญูรู้คุณ ดังจะเห็นได้จากการที่สังคมไทยยกย่องผู้ที่ตอบแทนพระคุณของผู้อื่นแต่ประนามผู้ที่อกตัญญูไม่รู้คุณคน ค่านิยมนี้เป็นสิ่งที่ดีงามแต่อาจทำให้ผู้ที่เคยได้รับการช่วยเหลือรู้สึกว่าเป็น "หน้าที่" ของตนที่จะต้องตอบแทนผู้ที่มีพระคุณ แม้ต้องทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือผิดกฎหมายก็ตาม นอกจากนั้นค่านิยมนี้ยังเป็นอุปสรรคที่ทำให้บางคนไม่ยอมเป็นคริสเตียนเพราะดูเหมือนเป็นการอกตัญญูต่อบิดามารดาที่นับถือศาสนาพุทธ

2) สื่อ : คำพูดและการกระทำที่สำแดงพระเยซูคริสต์

การเข้าใจความเชื่อและลักษณะนิสัยของคนไทยนำไปสู่การใช้ "สื่อ" ที่เหมาะสมในการประกาศกับชาวไทย 3 ประการ ดังนี้

2.1) คริสเตียนควรเลือกใช้คำศัพท์และอธิบายคำศัพท์ที่เหมาะสมกับโลกทัศน์ของคนไทย มีคำศัพท์เฉพาะของคริสเตียนหลายคำที่ชาวพุทธไม่เข้าใจ เช่น ความรอด การไถ่บาป และชีวิตนิรันดร์ อีกทั้งยังมีบางคำที่คนไทยเข้าใจคลาดเคลื่อน เช่น เข้าใจผิดว่าคนบาปหมายถึงผู้ที่ทำสิ่งเลวร้ายมาก ๆ เท่านั้น ดังนั้นคริสเตียนจึงควรศึกษาถึงความเป็นไปได้ที่จะใช้คำศัพท์อื่นที่ชาวพุทธจะสามารถเข้าใจได้

2.2) คริสเตียนต้องประกาศพระกิตติคุณด้วยความถ่อมสุภาพและไม่กล่าวถึงศาสนาอื่นในแง่ลบ การกล่าวถึงความเชื่อดั้งเดิมของชาวไทยในแง่ลบจะนำไปสู่การต่อต้านพระกิตติคุณที่รุนแรงมากขึ้น ดังนั้นคริสเตียนควรหลีกเลี่ยงการกระทำเช่นนั้นแต่เน้นการอธิบายความเชื่อของคริสเตียนด้วยความถ่อมสุภาพและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ตัดสินใจโดยไม่รู้สึกว่าตนกำลังถูกบีบบังคับให้เชื่อนอกจากการประกาศพระกิตติคุณซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้อื่นเชื่อวางใจในพระเยซูคริสต์แล้ว คริสเตียนควรมีส่วนร่วมในการเสวนาระหว่างศาสนาซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศาสนาด้วย

2.3) คริสเตียนต้องไม่ลืมประกาศด้วยการกระทำ แท้จริงแล้วสิ่งที่สำคัญมากกว่าการสื่อพระกิตติคุณด้วยคำพูด คือ การสำแดงพระเยซูคริสต์ผ่านทางกรกระทำของผู้เชื่อหรือที่เรียกว่า "การประกาศด้วยชีวิต" ปัจจุบันชาวไทยกำลังเผชิญกับความทุกข์ยากลำบากมากมายทั้งในฝ่ายร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ อันเนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม

สิ่งแวดล้อมครอบครัว และศีลธรรม ในสถานการณ์เช่นนี้ พระเยซูคริสต์ทรงเรียกคริสเตียนไทยให้เป็นตัวแทนของพระองค์ในการช่วยเหลือผู้คนในแผ่นดินนี้ให้พ้นจากความทุกข์ยากลำบากและได้รับชีวิตใหม่ในพระองค์

3) สาร : ข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์

นอกจากการใช้วิธีการที่เหมาะสมในการสื่อพระกิตติคุณแล้ว คริสเตียนจำเป็นต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับ "แก่น" ของข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์ ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นหลักความจริง 4 ประการ คือ

- 1) โลกนี้มีพระเจ้าผู้สร้าง ผู้ทรงรักเมตตาตามนุษย์
- 2) บาปทำให้มนุษย์ถูกแยกจากพระเจ้าและเต็มไปด้วยความทุกข์
- 3) พระเยซูคริสต์ทรงเป็นผู้เดียวที่สามารถช่วยมนุษย์ให้หลุดพ้นจากบาปและความทุกข์
- 4) มนุษย์ต้องเชื่อวางใจในพระเยซูคริสต์ จำเป็นต้องตอบสนองต่อข่าวดีนี้โดยการ "เชื่อวางใจในพระเยซูคริสต์" (ยน. 3:16) ซึ่งประกอบด้วยท่าทีและการกระทำดังนี้

4.1) เชื่อว่าพระเจ้าทรงเป็นพระเจ้าที่เที่ยงแท้แต่องค์เดียว

4.2) เปลี่ยนจากการพึ่งตนเองในการเอาชนะบาปและความทุกข์มาพึ่งพระเจ้า

4.3) เชื่อว่าพระเยซูคริสต์ทรงเป็นพระเจ้าที่เสด็จมาช่วยมนุษย์ให้หลุดพ้นจากบาปและความทุกข์โดยการสิ้นพระชนม์และเป็นขึ้นมาจากความตายของพระองค์

4.4) ต้อนรับพระเยซูคริสต์เข้ามาในชีวิตในฐานะของพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดพ้นจากบาปและผู้เป็นเจ้าของชีวิต หากเขามีความประสงค์เช่นนี้เราสามารถช่วยให้เขาเริ่มต้นชีวิตใหม่กับพระเจ้าได้โดยการนำเขาอธิษฐานต้อนรับพระเยซูคริสต์

สิ่งเหล่านี้คือ "สาร" ที่คริสเตียนจะต้องเข้าใจและประกาศให้กับพี่น้องชาวไทย แต่อย่างไรก็ตามคริสเตียนไทยต้องไม่ลืมการใช้สื่อที่เหมาะสมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคำศัพท์และการอธิบายข่าวประเสริฐนี้ให้เหมาะสมกับคนไทยมากยิ่งขึ้น เช่น อธิบายข้อพระคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องเล่าเรื่องราวในพระคัมภีร์ที่ช่วยให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น หรือยกตัวอย่างในชีวิตจริงที่สามารถเชื่อมโยงกับหลักความจริงทั้งสี่ประการนี้

4) ผู้ส่งสาร : คริสเตียนซึ่งเป็นสาวกแท้ของพระเยซูคริสต์

คริสเตียนไทยต้องตระหนักถึงความเชื่อพื้นฐานและลักษณะนิสัยที่สำคัญของคนไทย รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่ชาวไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน จากนั้นเราต้องเรียนรู้วิธีการประกาศพระกิตติคุณที่เหมาะสมกับบริบทของคนไทย รวมทั้งต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของพระกิตติคุณที่

เราประกาศ แต่อย่างไรก็ตาม การสื่อพระกิตติคุณของเราจะไม่ประสบความสำเร็จหากชีวิตของเราไม่ได้สะท้อนการเป็น "สาวกแท้ของพระเยซูคริสต์" สาวกแท้ของพระเยซูคริสต์ หมายถึง คริสเตียนที่มีประสบการณ์ในการต้อนรับพระเยซูคริสต์เข้ามาในชีวิตและยอมให้พระองค์เป็นพระผู้ช่วยให้รอดและเป็นเจ้าชีวิตของตนอย่างแท้จริง

2.2.4) หลักการประกาศพระกิตติคุณ

แมคเซีย (2549) กล่าวว่า นอกเหนือจากพระวาทะของพระเจ้าและการอธิษฐานแล้ว คริสตจักรที่เข้มแข็ง ต้องมี 1) ความรัก การยอมรับ และการให้อภัยทุกกรณี 2) เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในครอบครัว 3) ทิวกระหายที่จะเติบโตฝ่ายวิญญาณ 4) เปลี่ยนรูปแบบการนมัสการให้เข้ากับกลุ่มคน 5) มีการรวมตัวอธิษฐาน 6) สร้างความสัมพันธ์ภายในคริสตจักร 7) แบ่งปันคำพยานชีวิต 8) รับใช้พระเจ้า 9) สร้างเครือข่าย

โคลแมน (2013) มีหลักการที่เป็นแนวทาง 8 ประการในการประกาศพระกิตติคุณในแผนการของพระเจ้า ดังต่อไปนี้

1) การเลือกสรร พระเยซูคริสต์ทรงเลือกบางคนให้ติดตามพระองค์ เพื่อนำพระกิตติคุณแก่มวลชน เพราะมนุษย์เป็นเครื่องมือของพระเยซูคริสต์ที่จะนำพระกิตติคุณให้โลกนี้ได้ คั่นดีกับพระเจ้า โดยเลือกคนที่เต็มใจเรียนรู้และอุทิศชีวิตพระเยซูคริสต์มุ่งอยู่กับกลุ่มน้อยนี้ เพื่อฝึกฝน แต่ก็ไม่ละทิ้งคนกลุ่มใหญ่

2) ความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของแผนการฝึกของพระเยซูคริสต์เพื่อให้สาวกติดตามพระองค์ คือ ทรงอยู่ใกล้สาวกมากยิ่งขึ้นเพื่อมอบหมายการประกาศพระกิตติคุณให้กับสาวกให้รับใช้ผู้คน ซึ่งเป็นงานที่ใช้เวลา แต่เป็นรากฐานของการติดตามผล

3) การอุทิศตัวถวาย เป็นการเชื่อฟังที่นำไปสู่การเรียนรู้และต้องเป็นคนที่ซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นวิถีแห่งการเซ่นที่พระเยซูคริสต์เป็นแบบอย่าง และเป็นการประเมินค่าแห่งการเป็นสาวกที่สำแดงพระเยซูคริสต์

4) การที่พระเยซูคริสต์ทรงเต็มใจมอบชีวิตของพระองค์เพื่อสาวก กล่าวคือ พระเยซูคริสต์ใช้ทุกโอกาสเพื่อให้สาวกมั่นใจในความรักของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ที่หลงหาย และใช้ชีวิตของพระองค์เป็นการเปิดเผยสำแดงของพระเจ้า ซึ่งเป็นงานของพระวิญญาณบริสุทธิ์ มิใช่โดยกำลังของมนุษย์ ดังนั้นชีวิตในการให้ นั้นต้องมีพระวิญญาณบริสุทธิ์เป็นสื่อกลาง

5) การสาธิต พระองค์ทรงสำแดงการดำเนินชีวิตแก่สาวก เพื่อให้สาวกเรียนรู้วิธีและทางในความสัมพันธ์ของพระเจ้ายกกับมนุษย์ โดยการฝึกอธิษฐาน การใช้พระวจนะ ซึ่งเป็นการนำจิตวิญญาณอันสำคัญยิ่ง เป็นการสอนแบบธรรมชาติ และมีบทเรียนที่ต่อเนื่องกัน

6) ผู้แทนของพระองค์ พระเยซูคริสต์ทรงมอบหมายงานให้สาวกกระทำ คือ คนที่ถูกส่งออกไปทำการประกาศพระกิตติคุณพร้อมที่จะรับความยากลำบาก เป็นเหมือนพระเยซูคริสต์ถูกส่งมาเพื่อสละชีวิตของพระองค์

7) การควบคุมดูแลและให้คำแนะนำ พระเยซูคริสต์ทรงดูแลและให้คำแนะนำสาวก ทรงสังเกตการกระทำและการโต้ตอบเมื่อสาวกเผชิญกับสถานการณ์ที่ยุ่งยาก ทรงติดตามดูแลตลอดเวลาจนสิ้นสุดพระราชกิจของพระองค์

8) ตามรอยพระบาท พระเยซูคริสต์ทรงทิ้งรอยอันน่าประทับใจที่ไม่อาจลบเลือนได้ในชีวิตของสาวก และสาวกมีบทบาทสำคัญยิ่งในการประกาศพระกิตติคุณเพื่อให้โลกได้รู้ว่าพระองค์คือผู้ใด และเสด็จมาทำอะไร

พอสรุปได้ว่า หลักการประกาศพระกิตติคุณเป็นการมองเห็นคุณค่าของผู้หลงหาย(ผู้ที่ไม่เชื่อพระเจ้า) เป็นการเลือกสรร เพื่อส่งเสริมกระบวนการแสวงหาฝ่ายวิญญาณ เพื่อเตรียมผู้เชื่อให้มีความสัมพันธ์ที่ดี หรือคืนดีกันกับพระเจ้า คือให้ผู้เชื่ออุทิศถวายตัว ให้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตเสมือนผู้เชื่อเป็นตัวแทนของพระเยซูคริสต์ คอยดูแล ให้คำแนะนำแก่ผู้เชื่อด้วยกัน และผู้เชื่อทุกคนต้องสนับสนุนงานประกาศพระกิตติคุณผ่านทางหน้าที่การงานทุกรูปแบบ เพื่อเปิดเผยเรื่องราวของพระเยซูคริสต์ และสัมผัสอย่างชัดเจนถึงชีวิตผู้เชื่อที่มีพระเจ้าสถิตอยู่ด้วย

2.3 การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน

2.4.1 คริสตจักรในจังหวัดลำพูนและการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองใน

จังหวัด

จากการสืบค้นข้อมูลของ มุลนิธิอีสตาร์ (2565) ได้มีการรวบรวมและบันทึกสถิติของคริสตจักรในจังหวัดลำพูนมีดังนี้ มีจำนวนคริสเตียน 1,887 คน จากประชากรทั้งหมด 406,385 คน คิดเป็นร้อยละของจำนวนการเป็นคริสเตียน 0.46 % มีผู้เชื่อที่กระจัดกระจายอยู่ตามคริสตจักรต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ใน จังหวัดลำพูนจำนวน 34 แห่ง และสามารถแยกตามอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดลำพูนดังนี้

- 1) อำเภอทุ่งหัวช้าง 1 แห่ง
- 2) อำเภอบ้านธิ 3 แห่ง

- 3) อำเภอบ้านโฮ้ง 2 แห่ง
- 4) อำเภอป่าซาง 1 แห่ง
- 5) อำเภอลี้ 3 แห่ง
- 6) อำเภอเมืองลำพูน 18 แห่ง
- 7) อำเภอเวียงหนองล่อง 1 แห่ง และ
- 8) อำเภอแม่ทา 5 แห่ง

ซึ่งผู้เชื่อส่วนใหญ่มีศรัทธาตามคริสตจักรท้องถิ่นที่ได้เป็นสมาชิกนั้น ๆ บ้างก็มิศรัทธาตามคริสตจักรที่สะดวกที่เอื้อต่อหน้าที่การงาน ความรับผิดชอบ ครอบครัว และบ้างก็ไปนมัสการต่างจังหวัดซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคริสตจักรที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ หรือเขตติดต่อระหว่างจังหวัดลำพูน เนื่องจากสะดวกในการเดินทาง

ประสิทธิ์ พงศ์อุดม (2542) กล่าวว่า ช่วงเวลาที่มีการขยายงานของคณะธรรมการลาวไปยังลำปาง ในปี ค.ศ.1891 ก็เริ่มงานที่ลำพูน โดยความรับผิดชอบของศาสนาจารย์วิลเลียม คลิฟตัน ดอดด์ และ นางอิสเบลลา เอकिन ดอดด์ งานพันธกิจที่นี่มีโรงเรียนฝึกอบรมทางศาสนศาสตร์ และขยายงานด้านการประกาศ สามารถจัดตั้งคริสตจักรที่สำคัญสามแห่ง คือ คริสตจักรเบิร์ธเอล คริสตจักรวังหมุ่น และคริสตจักรลำพูน ทั้งยังมีโรงเรียนเล็กๆ อีกแห่งหนึ่ง

คำมูล ชินวงศ์ (1992) กล่าวพูดถึงงานมิชชันในลำพูน “หากจะพูดถึงการขยายคริสต์ศาสนาของมิชชันนารีคณะเพรสไบทีเรียนแล้ว คริสตจักรเบิร์ธเอลหรือคริสตจักรบ้านแป้นเป็นชุมชนแห่งแรกที่คริสต์ศาสนาขยายเข้ามาสู่เขตลำพูน ในปี ค.ศ. 1885 และจากนั้นจึงเป็นการชักนำให้มิชชันนารีได้มีความสนใจที่จะขยายศาสนาไปสู่เขตลำพูนอย่างจริงจัง ในปี ค.ศ. 1891 มีการก่อตั้งตั้งคริสตจักรที่หนึ่งลำพูน ขึ้นเป็นแห่งแรก และต่อมาได้มีการก่อตั้งคริสตจักรอีก 2 แห่ง ได้แก่ คริสตจักรวังหมุ่นและคริสตจักรเบิร์ธเอล ปัจจุบันเหลือเพียงคริสตจักรเบิร์ธเอลแห่งเดียวเท่านั้น เนื่องจากคริสตจักรประสบกับปัญหาในเรื่องการโยกย้ายคริสตสมาชิก สภาพทางภูมิศาสตร์ในการประกอบอาชีพ การสนับสนุน และเรื่องของความผูกพันกับชีวิตคริสตจักร”

2.4.2) มิชชันนารีและคนในท้องถิ่น

การขยายคริสต์ศาสนาเข้าสู่ภาคเหนือของประเทศไทยเป็นผลงานของมิชชันนารีผู้บุกเบิกทำให้คนไทยพื้นเมืองได้รับทราบและรับเอาพระกิตติคุณ หรือข่าวประเสริฐ มิชชันนารีที่ทำการบุกเบิกสู่ภาคเหนือเป็นรุ่นแรกคือ พ่อครูหลวงและแม่ครูแมคคิลวารี พ่อครูและแม่ครูวิลสัน เช่นเดียวกันการ

ขยายคริสต์ศาสนาสู่คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนเป็นผลงานของมิชชันนารีรุ่นแรกคือ จากการรับเชื่อเป็นคริสเตียนของพ่อหนานใจณะที่บ้านแป้น เป็นจุดเริ่มแรกสำคัญที่ ก่อให้เกิดชุมชนคริสเตียน และก่อตั้งคริสตจักรลำพูนในเวลาต่อมา กล่าวคือ พ่อครูหลวงแมคกิลวารีได้ไปเยี่ยมเยียนพ่อหนานใจณะที่บ้านแป้นหลายครั้ง ทำให้ชาวบ้านในละแวกนั้นพากันมาฟังสิ่งที่ท่านได้ประกาศเกี่ยวกับพระกิตติคุณ มีหลายคนสนใจและรับเชื่อเป็นคริสเตียนในเวลาต่อมา เมื่อมีผู้รับเชื่อเป็นคริสเตียนจึงเป็นแรงผลักดัน ทำให้พ่อครูหลวงแมคกิลวารีและคณะมิชชันนารีเกิดความคิดในการขยายงานไปลำพูน ในปี ค.ศ. 1891 ได้ก่อตั้งคริสตจักรที่ลำพูน มีการเยี่ยมเยียนกลุ่มคริสเตียนตามหมู่บ้านต่าง ๆ มีการย้ายโรงเรียนฝักอบรมทางศาสนศาสตร์จากเชียงใหม่มาตั้งที่ลำพูน และในปี ค.ศ. 1895 ได้มีการสถาปนา คริสตจักรเบ็ชเอล และได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพ่อครูหลวงแมคกิลวารีและมิชชันนารีคนอื่น ๆ ร่วมกัน

ในปี ค.ศ. 1896 มิชชันนารีที่ได้รับมอบหมายให้มาดูแลคริสตจักรเบ็ชเอลคือ พ่อครู และแม่ครูดอดด์ หนึ่งปีต่อมา พ่อครูและแม่ครู เจ.เอช. ฟรีแมน ได้เข้ามาเป็นมิชชันนารีที่รับผิดชอบ เขตลำพูนเพียงครอบครัวเดียว ได้สานต่องานจากมิชชันนารีท่านอื่น ๆ ที่ได้ปฏิบัติมา เช่น ทำหน้าที่ไปเยี่ยมเยียนคริสเตียนตามหมู่บ้านต่าง ๆ การประกาศกับชนชาวพุทธ การแจกจ่ายยา การก่อสร้าง และร่วมนมัสการและประกอบพิธีทางศาสนา หลังกลับมาจากต่างประเทศ สิ่งใหม่ที่ได้เริ่มต้นกระทำคือ แม่ครูฟรีแมนได้เปิดชั้นเรียนของสตรีและของเด็กขึ้นที่เขตลำพูน ในหมู่บ้านต่าง ๆ แม่ครูฟรีแมนได้ใช้โบสถ์เป็นสถานที่สอน เรียกว่า “โรงเรียนในคริสตจักรชนบท” การจัดตั้งโรงเรียนชนบทได้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันกับโรงเรียนรัฐบาล มิชชันนารีได้พยายามปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากขึ้นเพื่อเยาวชนในชุมชนคริสตจักร จากการบันทึกของพ่อครูฟรีแมน ท่านต้องรับผิดชอบงานหลายอย่าง บางช่วงต้องกลับไปช่วยงานที่เชียงใหม่ บางครั้งต้องรับผิดชอบงานที่ลำปาง บางครั้งต้องไป ๆ มา ๆ แต่ยังคงควบคุมงานที่ลำพูนต่อไป

บทบาทของพ่อครูฟรีแมนที่คริสตจักรลำพูนดังที่ได้เสนอมาตั้งแต่ต้นจะเห็นได้ว่าการทำงานที่ท่านได้รับผิดชอบงานหลักอยู่ที่ลำพูนและงานอื่นที่แทรกเข้ามา ทำให้การเลี้ยงดูคริสตจักร และชุมชนคริสเตียนต่าง ๆ ทำได้ไม่เต็มที่ มีสาเหตุหลายประการ ดังนี้

ประการแรก พ่อครูฟรีแมนมีพันธกิจมากมายที่ต้องรับผิดชอบงานคริสตจักร กลุ่มคริสเตียนต่าง ๆ ในเขตลำพูน เช่น การเยี่ยมเยียน การประกาศ การควบคุมสถานแจกจ่ายยา การรับผิดชอบงานแทนมิชชันนารีคนอื่น ๆ การเจ็บป่วย และการไปพักผ่อนต่างประเทศ เป็นต้น ทำให้บทบาทของมิชชันนารีที่มีต่อคริสตจักรอยู่ในลักษณะของการเลี้ยงดูพุ่มพักแบบผิวเผิน

ประการที่สอง มิชชันนารีมีน้อย งานมีมาก มีพ่อครูฟรีแมนเพียงครอบครัวเดียวที่ต้องดำเนินงานทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ทำให้กลุ่มคริสเตียนหรือคริสตจักรต่าง ๆ ไม่ได้รับการอัครมุขเลี้ยงดูอย่างเต็มที่ พ่อครูมีเวลาที่จะไปเยี่ยมเยียนบางครั้งบางคราวมากกว่าการใช้ชีวิตร่วมทุกข์ร่วมสุขกับสมาชิกอย่างจริงจัง ทำให้ไม่ค่อยรับทราบปัญหาและความต้องการของคริสตจักร

ประการสุดท้าย มิชชันนารีไม่ได้ฝึกคนพื้นเมืองให้เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพ แต่ฝึกให้ผู้นำคริสตจักรเป็นเพียงผู้ช่วยมิชชันนารีเท่านั้น อย่างไรก็ตามแม้งานของมิชชันนารีทำให้บั่นทอนความรับผิดชอบต่อคริสตจักร แท้จริงพ่อครูและแม่ครูฟรีแมนเป็นผู้ที่อดทนและรับผิดชอบงานที่เขตลำพูนเป็นเวลายาวนานกว่ามิชชันนารีคนอื่น ๆ แต่เนื่องจากสาเหตุดังกล่าวทำให้คริสตจักรไม่ได้รับการดูแลฟูฟักมากนัก

คำมูล ชินวงศ์ (1992) กล่าวว่าไว้ว่า ประวัติการก่อกำเนิดเป็นชุมชนคริสเตียนในเขตจังหวัดลำพูน เมื่อปี ค.ศ. 1885 มีชุมชนคริสเตียนเกิดขึ้นครั้งแรกที่บ้านแป้น หรือคริสตจักรเบ็ชเชล ในเวลาต่อมา การก่อกำเนิดเป็นชุมชนคริสเตียนบ้านแป้นมีลักษณะคล้ายกับการเริ่มแรกของชุมชนคริสเตียนหลายแห่งในภาคเหนือ คือคริสเตียนคนแรกที่รับเชื่อในคริสต์ศาสนาเนื่องจากถูกกล่าวหาจากสังคมว่าเป็นผีเกะ ได้รับการกลั่นแกล้ง การรังเกียจจากเพื่อนบ้าน ในภายหลังท่านและครอบครัวได้รับเชื่อเป็นคริสเตียน การยอมรับคริสตศาสนาทำให้ชีวิตครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ครอบครัวที่กล่าวถึงนี้ คือ ครอบครัวของพ่อหนานใจะนะ

พ่อหนานใจะนะเป็นบุตรของท้าวเขื่อน โดยท้าวเขื่อนเป็นบุตรของจอมสุนันตะ เป็นชาวเงินอยู่ที่เชียงตุง นับถือพุทธศาสนา เนื่องจากบ้านเมืองทางเชียงตุงมีศึกสงครามบ่อย ๆ จึงหนีมาอยู่ที่ลำพูน และได้แต่งงานกับหญิงชาวลำพูนชื่อนางสาวแสงคำ ก่อนปี ค.ศ. 1880 จึงได้ย้ายไปอยู่ที่บ้านแป้น มีลูกด้วยกัน 5 คน ต่อมาครอบครัวของท้าวเขื่อนได้ย้ายไปอยู่ที่วังสะแกง บ้านท่าศาลาอำเภอจอมทอง เชียงใหม่ ยกเว้นครอบครัวของหนานใจะนะเท่านั้นที่คงอยู่ที่บ้านแป้น ภายหลังจะด้วยเหตุอันใดไม่ทราบแน่ชัด ชาวบ้านในหมู่บ้านเดียวกันเชื่อว่าพ่อหนานใจะนะเป็นผีเกะ จึงทำให้ต้องเผชิญกับปัญหาชีวิต ได้รับการต่อต้านอย่างรุนแรงจากเพื่อนบ้านในละแวกเดียวกัน ชาวบ้านเคยขับไล่ให้ไปที่อื่น ที่ร้ายไปกว่านั้นก็คือ ครอบครัวถูกรบกวนอย่างเจ็บปวดเสมอ ๆ เช่น ยุงข้าว และบ้านเรือนถูกเผาถึง 2 ครั้ง มีการแนะนำจากชาวบ้านบางคนให้พ่อหนานใจะนะไปปรึกษากับมิชชันนารีที่เชียงใหม่ เมื่อท่านได้ไปหามิชชันนารีที่เชียงใหม่ ท่านได้พบกับพ่อครูแมคกิลวารีหรือพ่อครูหลวง พ่อครูหลวงจึงได้เล่าเรื่องคริสตศาสนาให้พ่อหนานใจะนะฟัง ท่านจึงเกิดความสนใจในคริสต์ศาสนา ด้วยเหตุนี้พ่อครูหลวงจึงให้การอุปถัมภ์และช่วยเหลือท่าน พ่อหนานใจะนะได้รับเชื่อเป็นคริสเตียนคนแรกในเขตลำพูน ต่อมาภรรยาและลูก ๆ ของท่านก็รับเชื่อเป็นคริสเตียนด้วย

พ่อหนานใจจะนะและครอบครัวรับบัพติศมาพร้อมกันเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 1885 เข้าเป็นสมาชิกของคริสตจักรเชียงใหม่ ภายหลังจากชาวบ้านบ้านแป้นไม่ค่อยชอบพอกคริสเตียนมากนัก ถูกกลั่นแกล้งเสมอ ๆ จึงถูกขับไล่ออกจากหมู่บ้านไปอยู่ที่เชียงใหม่ ภายหลังจากพ่อหนานใจจะนะจึงกลับไปปลูกบ้านที่บ้านแป้นเช่นเดิม และได้ยืนหยัดในความเชื่อก่อเกิดเป็นชุมชนคริสเตียนในเวลาต่อมา

หนานสุภา เป็นบุตรของของหนานอินตะกับนางเป็ง หนานสุภาบวชเรียนในพระพุทธศาสนามาก่อน ท่านรับเชื่อเป็นคริสเตียนในปี ค.ศ. 1889 หนานสุภาเป็นบุคคลที่มีชื่อนานี่ส่งไปประกาศที่นั่น และท่านได้แต่งงานกับหญิงสาวที่บ้านแป้น ซึ่งสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นลูกสาวของพ่อหนานใจจะนะ ท่านเป็นผู้ช่วยของพ่อครูดอดด์ พ่อครูฟรีแมน รับผิดชอบงาน ได้แก่ การไปเยี่ยมเยียนชุมชนคริสเตียนแต่ละแห่ง เช่น บ้านโฮ่ง บ้านน้ำกวาง และบ้านปากบ่อง เป็นต้น ยังมีการประกาศการแจกจ่ายยารักษาแก่ชาวบ้านที่เจ็บป่วย จากการประกาศของท่านทำให้ชุมชนคริสเตียนมีการขยายตัวกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ต่อมาได้รับการสถาปนาเป็นศาสนาจารย์และเป็นศิษยาภิบาลประจำคริสตจักรเบ็ธเอลเป็นคนแรกด้วย

จากการกลับใจรับเชื่อเป็นคริสเตียนคนแรกของพ่อหนานใจจะนะก่อให้เกิดเป็นชุมชนคริสเตียนบ้านแป้นขึ้นในปี ค.ศ. 1885 และขยายเรื่อยมา การขยายชุมชนคริสเตียนมี 2 ลักษณะ คือ จากลูกหลานของพ่อหนานใจจะนะและเกิดจากผลการประกาศของศาสนาจารย์สุภาที่ได้ทุ่มเททั้งกายและใจในการประกาศพระกิตติคุณในจังหวัดลำพูน

2.4 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทย

Ubolwan Mejudhon (1997) กล่าวไว้ว่า เราต้องเรียนรู้หลักการประกาศข้อหนึ่งที่ว่า เราควรประกาศโดยมีการปรับตัวเข้าหาผู้ฟัง แก่นสาระยังคงเดิมเพียงแต่ปรับรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาข่าวประเสริฐให้เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้ฟังซึ่งเห็นได้จากการที่พระเยซูคริสต์ทรงประกาศในท่ามกลางวัฒนธรรมของชนชาติยิวที่มีความเชื่อในพระเจ้าองค์เดียว และมีธรรมเนียมปฏิบัติในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมเป็นพื้นฐาน พระองค์ก็ทรงประกาศโดยอ้างอิงพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมเป็นส่วนมาก และเมื่อเปาโลประกาศกับชาวยิว ทรงใช้เนื้อหาจากธรรมเนียมปฏิบัติของโมเสสเป็นจุดเชื่อมโยงนำไปสู่เรื่องราวของพระเยซูคริสต์เช่นกัน (กจ. 28:17-23) แต่เมื่อท่านต้องประกาศกับชาวกรีกที่มีพื้นฐานเชื่อถือในพระเจ้าหลายองค์และเชื่อในปรัชญา ไม่ได้เชื่อถือในธรรมเนียมปฏิบัติ ได้ใช้ศาสนาของกรีกเป็นจุดเชื่อมโยงนำไปสู่เรื่องของพระเยซูคริสต์ (กจ. 17:22-31) รวมไปถึงการใช้ภาษาทางปรัชญาของกรีกมาช่วยในการอธิบายเรื่องของข่าวประเสริฐด้วย ฉะนั้นใดก็ตามนั้น เมื่อจะประกาศกับคนในสังคมไทย ก็ควรจะต้องปรับตัวให้เข้ากับ

สังคมไทย และต้องรู้จักสังคมไทยพอสมควร เพื่อที่จะปรับรูปแบบการประกาศให้เหมาะสม เพื่อจะสามารถประกาศได้เกิดผลมากขึ้น และไม่ประสบปัญหาโดยไม่จำเป็น

ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับสังคมไทยที่ผู้ประกาศควรตระหนักคือ นับแต่โบราณกาลศาสนาที่สังคมไทยยึดถือมาโดยตลอดคือ การถือเทพเจ้า ผี วิญญาณบรรพบุรุษ และไสยศาสตร์ รวมทั้งวัฒนธรรม พราหมณ์ (ฮินดู) ของอินเดียที่เชื่อในเทพเจ้ามากมาย เช่น พระพรหม พระนารายณ์ พระอิศวร ฯลฯ ต่อมาประเทศไทยได้รับพุทธศาสนานิกายเถรวาทมาจากอินเดียและยึดถือสืบต่อมาเป็นเวลาช้านานนับเป็นเวลาเกือบพันปี แต่ถึงกระนั้นโดยทั่วไปก็ยังไม่ได้ทั้งความเชื่อเดิม แต่กลับผสมผสานสิ่งใหม่เข้ากับสิ่งเก่าจนกระทั่งเป็นพุทธศาสนาแบบชาวบ้าน (อาจเรียกว่าพุทธประชา หรือ *Folk Buddhism* ซึ่งแตกต่างจากพุทธศาสนานิกายเถรวาทตามหลักคำสอนดั้งเดิมอยู่พอสมควร) อย่างไรก็ตาม พุทธศาสนาได้กลายเป็นรากเหง้าของประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการเมืองการปกครองของไทยตลอดมา สิ่งนี้ทำให้การประกาศข่าวประเสริฐในประเทศไทยมีความยากลำบากพอสมควร ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) สภาพการเมืองการปกครองไม่ได้ให้เสรีภาพ และความเท่าเทียมแก่ศาสนาอื่นอย่างแท้จริง

การเมืองการปกครองของไทยกำหนดให้ศาสนาดั้งเดิมของสังคมไทยมีสถานภาพเป็นศาสนาประจำชาติ คนไทยจึงรู้สึกว่าการมาเป็นคริสเตียนจะทำให้ไม่เป็นคนไทยอย่างแท้จริง ทำให้ตนเองแตกต่างจากคนไทยส่วนใหญ่ หรือรู้สึกรุนแรงขึ้นไปอีก กล่าวคือถึงกับรู้สึกว่าจะไม่รักชาติ ขายชาติ ฯลฯ โดยการที่มีความเข้าใจผิดว่า คริสเตียนเป็นศาสนาฝรั่ง ทำให้กลับใจยากขึ้น มากไปกว่านั้นการที่ระบบการเมืองการปกครองกำหนดบางศาสนาให้เป็นศาสนาประจำชาติ ทำให้ดูเหมือนว่าความเชื่อศาสนาอื่น ๆ ไม่มีสิทธิเท่าเทียมในบางลักษณะและไม่ได้รับการมองด้วยความเห็นใจ และคนที่นับถือศาสนาอื่นก็ยากที่จะเจริญก้าวหน้าในระดับสูงทางการเมืองหรือทางราชการ เป็นเรื่องปกติในสังคมไทยที่คนทั่วไปจะแสดงการดูหมิ่นคริสตศาสนาได้ แต่คริสเตียนจะทำเช่นนั้นไม่ได้เลย จะเสี่ยงอันตรายมาก

- 2) คนไทยจำนวนไม่น้อยยังผูกพันยึดมั่นในความเชื่อเดิมอยู่แล้ว จึงรับข่าวประเสริฐได้ยาก

แม้ว่าความเชื่อเดิมของสังคมไทยจะมีหลายสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับพระวจนะของพระเจ้า แต่ถึงกระนั้นก็ยังดีและมีความจริงอยู่หลายประการ ซึ่งบางประเด็นก็สอดคล้องกับหลักคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์ด้วย อีกทั้งยังเป็นความเชื่อแบบหนึ่งที่มีผู้นับถือ

หลายประเทศในเอเชียตะวันออก ฉะนั้นจึงมีผู้คนจำนวนมากยังยึดมั่นศรัทธาอยู่อย่างเหนียวแน่น และไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาสิ่งใหม่ที่ดีกว่า

3) ครอบครัวและญาติพี่น้องมักขัดขวางไม่ให้สมาชิกครอบครัวเป็นคริสเตียน

คนไทยทั่วไปยังกังวลกับการที่คนในครอบครัวจะเป็นคริสเตียนด้วยหลายสาเหตุ อาทิเช่น กลัวว่าบุตรหลานจะไม่สามารถสืบทอดประเพณีหลายอย่าง กลัวบุตรหลานจะไม่แสดงการเคารพกราบไหว้ศพของพ่อแม่ในงานศพ กลัวจะไม่เช่นไหว้หรือทำบุญให้แก่วิญญาณของพ่อแม่หรือบรรพบุรุษที่เสียชีวิตไป กลัวบุตรหลานจะไม่เช่นไหว้รูปเคารพหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของครอบครัวซึ่งจะทำให้ครอบครัวถูกสาปแช่ง หรือกลัวครอบครัวจะถูกรังเกียจจากสังคม กลัวบุตรหลานจะไม่ก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และที่สำคัญคือ คนไทยจะให้ความสำคัญกับพ่อแม่มาก คุณธรรมเรื่องความกตัญญูกตเวทิตะที่ได้รับการเน้นอย่างสูง อิทธิพลของครอบครัวจึงทำให้คนไทยกลับใจใหม่ยากขึ้น

4) ความเชื่อเดิมของคนไทยส่งผลต่อโลกทัศน์ ทำให้เข้าใจพระกิตติคุณได้ยาก

คนไทยไม่เข้าใจพระกิตติคุณหรือเข้าใจยาก เพราะโลกทัศน์ทางศาสนาเดิมของคนไทยแตกต่างจากคริสเตียนมากพอสมควร เช่น คนไทยไม่มีพื้นฐานความเข้าใจเรื่องพระเจ้า พวกเขาไม่มีความเชื่อในพระเจ้าเป็นพื้นฐานมาก่อน หรือไม่เคยรับรู้เรื่องโลกและชีวิตมีพระเจ้าผู้สร้าง เป็นต้น นอกจากนี้คำศัพท์หลายอย่างของคริสเตียนก็เป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับเขา หรือบางครั้งศัพท์คำเดียวกันแต่ความหมายไม่เหมือนกันระหว่างคริสเตียนกับความเชื่อเดิม เช่น คำว่า “พระเจ้า” สำหรับคริสเตียนหมายถึง พระเจ้าผู้สร้าง ผู้ค้ำจุนโลกและไถ่บาป ในขณะที่คนไทยทั่วไปคิดว่าหมายถึงเทพ เทวดา ซึ่งเทวดาก็ยังแสวงหาการหลุดพ้น คำว่า “บังเกิดใหม่” สำหรับคริสเตียนหมายถึง การเริ่มต้นเข้าส่วนในชีวิตคริสเตียนเมื่อเขาเปิดใจต้อนรับพระเยซูคริสต์ แต่คนไทยเข้าใจว่าหมายถึงการเวียนว่ายตายเกิด คำว่า “ชีวิตนิรันดร์” คริสเตียนหมายถึงชีวิตในความสัมพันธ์กับพระคริสต์ แต่คนไทยเข้าใจว่าหมายถึงชีวิตที่ไม่สิ้นสุดซึ่งอาจหมายถึงชีวิตแห่งความทุกข์ไม่จบสิ้น เป้าหมายสูงสุดของความเชื่อเดิมของคนไทยคือการนิพพานหรือดับสูญไม่ใช่ “แผ่นดินสวรรค์” แบบที่พระคัมภีร์สอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัจจัยองค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อ การประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นผู้รับสาร ในบทที่ผ่านมา ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของการประกาศพระกิตติคุณ ในส่วนของบทนี้ ผู้ทำวิจัยจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยขององค์ประกอบของการ สื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อ การประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ ผู้รับสาร และนำมาสังเคราะห์ และนำเสนองานวิจัย

3.1 แหล่งข้อมูลการศึกษา

ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางประวัติศาสตร์ หลักคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์ อันเป็นรากฐานความเชื่อศรัทธาและหลักการหลักการคิดในเรื่องการสื่อสารพระกิตติคุณ และการ ประกาศพระกิตติคุณที่นักศาสนศาสตร์ในอดีตและปัจจุบันได้นำเสนอไว้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เอกสารตำราจากห้องสมุดดิจิทัล มหาวิทยาลัยพายัพ และหนังสือประวัติศาสตร์คริสตจักร ต่าง ๆ ในจังหวัดลำพูน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาเอกสารจากห้องสมุดดิจิทัล มหาวิทยาลัยพายัพและสรุปหลักการการประกาศ พระกิตติคุณ องค์ประกอบของการสื่อสารพระกิตติคุณของคริสตจักร หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ ปัจจัยขององค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อ การประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักร ในจังหวัดลำพูน โดยเน้นผู้รับสาร

3.4 วิธีวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารมาประมวล และสรุปวิเคราะห์ปัจจัยขององค์ประกอบของการสื่อสารพระกิตติคุณที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นผู้รับสาร

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเรื่องการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ผู้รับสาร สามารถสรุปผลการศึกษาตามหัวข้อดังต่อไปนี้

4.1 การประกาศพระกิตติคุณในบริบทไทย

Ubolwan Mejudhon (1997) กล่าวว่าไว้ว่า การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทย ผู้ประกาศพระกิตติคุณจำเป็นต้องทำความเข้าใจวิถีของความเป็นไทยอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยซึ่งแบ่งลักษณะออกเป็นสามประเภทหลัก ๆ ดังนี้

4.1.1) รู้จักคนไทย

1) โลกทัศน์ของคนไทย ในมุมมองของคนไทยส่วนใหญ่ ความอ่อนแอเป็นพลัง เนื่องจากคนไทยใช้หัวใจในการจำแนกบุคคลภายในหรือบุคคลภายนอกว่า เพื่อน หรือศัตรู ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิถีของคนไทย ความอ่อนโยนนั้นไม่ได้มาจากความกลัวหรือความด้อยกว่า แต่มีความซับซ้อนในทางจิตวิทยาและศาสนา คนที่อ่อนโยนอย่างแท้จริงมีตัวตนที่แข็งแกร่งภายในและความนับถือตนเอง ความอ่อนโยนของคนไทย ไม่ใช่ใจง่าย หรือไร้เดียงสา แต่มีความสามารถในการยืนหยัดเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่ผิดพลาด และการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในแง่ของบทบาท และสถานะในสังคมตลอดจนบุคลิกภาพคนไทยมักจะยอมจำนนก่อนเพื่อที่จะเอาชนะทีหลัง นี่เป็นสัญลักษณ์ของความเข้มแข็งภายใน จึงถูกมองว่าเป็นพวกที่อ่อนแอ แต่คนไทยก็ยังเชื่ออยู่ว่าความอ่อนโยนนั้นเป็นพลังแห่งชัยชนะ

2) ค่านิยมของคนไทย Ubolwan Mejudhon (1997) ได้วิเคราะห์แนวความคิด และความหมายหลักของคนไทยโดยการสัมภาษณ์พุทธศาสนิกชนชาวไทย คริสเตียนไทย และมิชชันนารี เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในภาษา โลกทัศน์ ค่านิยม วัฒนธรรม และการปฏิบัติของคนไทยซึ่งศึกษา

ถึงค่านิยมของคนไทยไว้หลายท่านด้วยกัน แต่ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดค่านิยม 9 ประการ ของ สุนทรื โคมิน สอดคล้องกับคนไทยมากที่สุด ดังนี้

2.1) ด้านเกี่ยวกับตัวเอง (*Ego Orientation*)

คนไทยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับค่านิยมที่เกี่ยวกับตัวเองเป็นอันดับแรก และสูงสุด เช่น การรักษาหน้า การหลีกเลี่ยงการวิจารณ์ และเผื่อแผ่คนอื่น

2.2) ด้านความกตัญญูรู้คุณ (*Grateful Relationship Orientation*)

คนไทยให้ความสำคัญกับ “ความกตัญญูรู้คุณ” เป็นอันดับสอง เพราะคนไทยผูกพัน มีความสัมพันธ์ในลักษณะแลกเปลี่ยนอย่างลึกซึ้ง จริงใจ เกี่ยวกับบุญคุณ หรือการรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณเป็นการผูกพันทางจิตใจระหว่างบุคคลคนหนึ่งที่เป็นผู้ให้กับอีกบุคคลหนึ่งที่เป็นผู้รับ ค่านิยมเกี่ยวกับบุญคุณนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของความกตัญญูรู้คุณ ผ่านทางการขัดเกลาทางสังคม คือ การตระหนักถึงบุญคุณ และการตอบแทนบุญคุณ

2.3) ด้านการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างราบรื่น (*Smooth Interpersonal Relationship Orientation*)

การรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างราบรื่น เป็นการสะท้อนให้เห็นลักษณะคนไทยอย่างชัดเจนในการมีกริยานุมนวล สุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน และค่อนข้างจะเป็นกันเองเพื่อที่จะรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้ราบรื่น เช่น การรักษาน้ำใจต่อกัน ความมีใจเมตตาเผื่อแผ่ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การควบคุมตนเอง หรือการอดทน ต่อทุกอย่าง ความสุภาพ ถ่อมตน การมีอารมณ์สงบและความสำรวม การประมาทตน และการมีความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม

2.4) ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว (*Flexibility and Adjustment Orientation*)

สุนทรื โคมิน กล่าวว่า ค่านิยมย่อยในด้านการรักษาน้ำใจกัน และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์อย่างมากกับค่านิยมของคนไทย แม้ว่าเวลาจะผ่านไปแต่ค่านิยมเหล่านี้เปลี่ยนแปลงน้อยมาก ค่านิยมดังกล่าวที่เป็นแนวทางเกี่ยวกับความยืดหยุ่น และการปรับตัวทำให้เห็นถึงคนไทยที่มักจะมีลักษณะพร้อมที่จะปรับตัวตามสถานการณ์มากกว่าการทำตามหลักการ กฎเกณฑ์ หรือกฎหมาย นอกจากนี้คนไทยเป็นคนอะลุ่มอล่วย ยืดหยุ่นมากกว่าการแสดงความซื่อสัตย์อย่างแท้จริง

2.5) ด้านจิตวิญญาณและศาสนา (*Religio-Psychical Orientation*)

ค่านิยมที่เกี่ยวกับจิตวิทยาและศาสนานี้ได้รับอิทธิพลมาจากการที่คนไทยนับถือศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ การมีหลักธรรมและศาสนาเป็นที่พึ่งนับว่าเป็นแนวคิดหลักและสำคัญในจิตใจของคนไทยเป็นอย่างมากถึงแม้ในปัจจุบันความคิดนี้จะน้อยลง

2.6) ด้านการศึกษาและความสามารถ (*Education and Competence Orientation*)

คนไทยมักจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาและความสามารถ โดยมองว่าการศึกษาเป็นทางที่ช่วยให้บุคคลได้เลื่อนตำแหน่งทางสังคม หรือเพื่อเพิ่มเกียรติยศ ศักดิ์ศรี เป็นการเพิ่มเงินเดือนมากกว่าที่จะมองการศึกษาว่าเป็นการได้รับความรู้ จากการศึกษาที่คนไทยให้ความสำคัญอย่างมากต่อตนเอง การมีหน้าตาในสังคม จึงสามารถตั้งข้อสังเกตไว้ 3 ประการคือ คนไทยมองแค่เปลือกนอกของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากกว่าเนื้อแท้หรือคุณค่า เพื่อจะช่วยเหลือสถานภาพของตนเองเพื่อให้คนอื่นยอมรับนับถือ ชอบที่จะมียศถาบรรดาศักดิ์นำหน้าชื่อเสีย คนไทยมักจะให้คุณค่ากับการครอบครองของสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือวัตถุ และคนไทยมักจะมองว่าการครอบครองเป็นการแสดงถึงความเจริญและทันสมัย ซึ่งจะเห็นได้การพัฒนาชุมชนโดยเน้นทางวัตถุมากกว่าจิตใจ ทำให้เป็นปัญหาเรื่องความยากจนและการก่อให้เป็นหนี้

2.7) ด้านการพึ่งพาอาศัยกัน (*Interdependence Orientation*)

การพึ่งพาอาศัย หมายถึง ความร่วมมือกันในชุมชน และจิตวิญญาณที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นเอกลักษณ์ของคนไทย ค่านิยมในการช่วยเหลือกันนี้เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมร่วมมือกันในชุมชน และส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกการมีมิตรไมตรีที่ดี

2.8) ด้านความสนุกสนาน และความพึงพอใจ (*Fun-Pleasure Orientation*)

อาจเกิดเนื่องจากรูปแบบพฤติกรรมของคนไทย คือ การรักษาบรรยากาศที่น่าพึงพอใจ และการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้เป็นไปอย่างราบรื่น ผลก็คือ สังคมคนไทยส่วนใหญ่จะเป็นไปอย่างง่าย ๆ สบาย ๆ ค่อนข้างเป็นไปอย่างผิวเผิน แต่มีลักษณะสนุกสนานตามธรรมชาติ อาจกล่าวได้ว่าค่านิยมเกี่ยวกับความสนุกสนานและความพึงพอใจนั้นเป็นกลไกที่สำคัญเพื่อสนับสนุน และรักษาการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่า

2.9) ด้านการมุ่งความสำเร็จในงาน (*Achievement-task Orientation*)

เป็นการผลักดันภายในที่จะตั้งเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตอย่างสูง และส่วนใหญ่มองการทำงานอย่างหนักเพื่อให้บรรลุถึงจุดเป้าหมายเป็นจุดสุดท้าย ยกเว้นกลุ่มคนไทยที่มี

เชื้อสายจีนและกลุ่มนักธุรกิจ ที่ให้ความสำคัญในการรักษาสัมพันธภาพที่ดีและการอุทิศเวลาให้กับการทำงานอย่างหนัก คนไทยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญด้านความสัมพันธ์ที่ดีมากกว่า เพราะคนไทยชอบกิจกรรมทางสังคมที่เต็มไปด้วยมิตรจิตและพึงพอใจมากกว่าการมุ่งในการทำงาน แก้ปัญหา หรือที่ต้องอาศัยการตัดสินใจ ดังนั้นการประสบความสำเร็จ และความทะเยอทะยานเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการค่อนข้างมีความหมายทางลบกับความรู้สึกของคนไทย

3) รูปแบบความประพฤติกของคนไทย

รูปแบบพฤติกรรมคนไทย เริ่มจากการเป็นตัวตนของตนเอง (อัตตา) การรักษาหน้า การหลีกเลี่ยงคำวิพากษ์วิจารณ์และการพิจารณาหลักต้นให้คนไทยใช้วิธีทางอ้อมในการยืนยันเชิงลบเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าของสาธารณชนและการทำลายจากผู้ต่อยกว่า เท่าเทียมกัน และผู้ใหญ่

คนไทยใส่ใจในหัวใจของเพื่อนมนุษย์มาก ความสัมพันธ์และความดีที่เป็นหนี้บุญคุณนำมาซึ่งความเมตตาระหว่างผู้ให้และผู้รับ ความสัมพันธ์ที่ตีราบรื่นระหว่างบุคคลก่อให้เกิดบุคลิกภาพที่สุภาพและอ่อนน้อมถ่อมตน ถ้ามีบางอย่างที่ไม่กล้าแสดงออกโดยตรงก็ใช้วิธีแสดงออกผ่านรูปลักษณ์ลักษณะและแนวทางทางอ้อม ด้านมนุษย์สัมพันธ์มีรอยยิ้มและเป็นมิตรเพื่อมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ผ่อนคลายและราบรื่น ความยืดหยุ่นและการปรับตัวง่ายของคนไทยทำให้เกิดความประนีประนอมในหลักการ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ

การให้ความสำคัญของตนเองและชุมชนทำให้การตัดสินใจที่เปลี่ยนความยืดหยุ่นและการปรับตัวเป็นแนวทางของการประนีประนอมและบรรยากาศที่อบอุ่น และในด้านศาสนาคนไทยเรียนรู้ศาสนาจากพิธีกรรม พิธีการ เทศกาลและเรื่องราวมากกว่าแนวคิดหลักคำสอน มีการเน้นที่แบบฟอร์มด้านการศึกษาและความสามารถ คนไทยเข้าใจพัฒนาการเป็นความทันสมัย ทำให้คนไทยส่วนใหญ่ศึกษาเพื่อป็นบันไดทางสังคมและทางเศรษฐกิจ การอยู่ร่วมกันในชุมชนเป็นรูปแบบพึ่งพาอาศัยกันในพื้นที่ชนบท ชุมชนให้ความร่วมมือในวิกฤตชีวิต อารมณ์ของคนไทยไม่ชอบเคร่งเครียด ความสนุกและความสุขก่อให้เกิดการพูดคุย ชุบชิบนิินทา เรื่องตลก ล้อเล่นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความสนุกสนานที่ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว สิ่งที่ไม่สำคัญและเหตุการณ์รวมถึงการเล่นกับคำสำหรับคำต้องห้าม การวางแผนงาน และความสำเร็จต้องมีความมุ่งมั่นและความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน

4) แหล่งที่มา

Ubolwan Mejudhon (1997) กล่าวว่า สุนทรื โคมิน เชื่อว่ามาจากหลายๆ ทาง ไม่ว่าจะเป็นศาสนาดั้งเดิม ฮินดู ชีวิตของพระพุทธเจ้า และรูปแบบสังคมไทยที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยชาติที่มีความราบรื่น ข้อสังเกตนี้มาจากการเป็นคนไทยที่แท้จริง แม้จะนับถือศาสนาไหนก็ตาม

เพราะว่าศาสนาดั้งเดิมสอนให้มนุษย์ปรองดองกับธรรมชาติ เช่น เทวดา (สิ่งศักดิ์สิทธิ์) หรือผู้มีอำนาจเหนือวิญญานทั้งหลาย ฮินดู เน้นไปที่ความปรองดอง และไม่กระทำความรุนแรง

ศาสนาพุทธยืนหยัดในการเดินทางสายกลาง แต่คริสเตียนหนุนใจให้รักพระเจ้า และมนุษยชาติ เพราะฉะนั้นการบอกว่า ความอ่อนโยนแบบคนไทยนั้นมาจากวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนไทยเพียงทางเดียวก็จะเป็นความจริงเพียงบางส่วนเท่านั้น ดังนั้นแหล่งที่มาของความสุภาพอ่อนโยนของคนไทยได้รับมาจากความดีงามที่มีอยู่ในแต่ละศาสนา และการมีความสัมพันธ์ที่ราบรื่นของมนุษยชาติ เพราะคนไทยใช้ศาสนาเพื่อตอบสนองความต้องการด้านความรู้สึกลึก ๆ แบบองค์รวม เพราะฉะนั้นคนไทยผสมผสานความหมายของความอ่อนโยนในศาสนาดั้งเดิมเข้าด้วยกันผ่านทาง ศาสนาฮินดู พุทธศาสนาเถรวาท และพระพุทธรูปศาสนาเถรวาท เช่นเดียวกับวัฒนธรรมไทยที่อธิบายพลังของคนไทยมาจากความสุภาพอ่อนโยน เป็นผลให้ผู้คนอยู่รอดและรักษาอัตลักษณ์ของพวกเขาในบริบททางวัฒนธรรมของคนไทย

5) โครงสร้างของสังคม

โครงสร้างทางสังคมไทย สุคนธา โคมิน เชื่อว่าสังคมไทยมีโครงสร้างที่มีลำดับชั้นและความสัมพันธ์ขณะที่กล่าวถึงสั้น ๆ ในงานวิจัยแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัว องค์ประกอบในสังคมไทย รูปแบบพฤติกรรมของไทยได้รับการฝึกฝนเพื่อรักษาอัตลักษณ์ของคนไทย ดังนั้น ลำดับชั้นปัจเจกนิยม และความสัมพันธ์มีส่วนสำคัญในสังคมไทย

4.1.2) การรับรู้ของชาวไทยพุทธที่มีต่อคริสเตียนและคริสตจักร

1) แนวคิดต่าง ๆ ของคนไทยที่มีต่อคริสเตียน

การรับรู้ของชาวไทยพุทธที่มีต่อชาวไทยคริสเตียนมีอธิบายไว้หลากหลายหมวดหมู่ จากงานวิจัยของ Ubolwan Mejudhon เสนอแนวคิดต่าง ๆ ของคนไทยที่มีต่อคริสเตียนไทยดังนี้ (1) คริสเตียนไทยแยกคำพูดออกจากการกระทำ (2) คริสเตียนไทยไม่เคารพศาสนาอื่นและผู้เชื่อของพวกเขา (3) คริสเตียนไทยสร้างขอบเขตรอบตัว และ (4) คริสเตียนไทยที่เป็นผู้ส่งเสริมความก้าวร้าวและสารไม่สามารถเข้าใจได้

สรุปจากแนวคิดของชาวไทยพุทธที่มีต่อคริสเตียน คือผู้ส่งเสริม “คริสเตียนไม่ควรก้าวร้าว แสดงอำนาจ โหม่นน่าใจเกินไป หรือโอ้อวด ตัดสินใจแทน ทำทนายสิทธิ และชีวิตส่วนตัวของผู้อื่นมากเกินไป จากการสัมภาษณ์ได้กล่าวถึงแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวอาคารคริสตจักรในฐานะสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ แต่คริสเตียนไม่ถือว่าโบสถ์หรือคริสตจักรเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ คริสตจักรเป็นเพียงหอประชุม สำหรับคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ สามารถเล่นปิงปองในโบสถ์หลังจบพิธีนมัสการได้

คริสต์จักรของพวกเขาไม่ใช่สถานที่ที่ศักดิ์สิทธิ์เหมือนความเข้าใจที่มีต่อวัดในพุทธศาสนา” จากการสัมภาษณ์ผู้ที่ไม่เชื่อคนหนึ่งกล่าวว่า คริสต์ศาสนาเป็นศาสนานามธรรม คริสเตียนเน้นสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น พระเจ้า พระผู้ช่วยให้รอด นรก สวรรค์ ความรอดจากบาปและเทววิทยา ศาสนาคริสต์เน้นย้ำอดีตและอนาคตโดยไม่สนใจปัจจุบัน พุดภาษาแปลกๆ และการร้องเพลงในพระวิญญูณคนไทยหลายคนมองว่ามีแนวคิดเหมือนเด็ก ทำให้พวกเขาหยุดการแสวงหาความจริงในศาสนาคริสต์

มีผู้คนกล่าวว่าคริสเตียนไม่สนใจจะตอบคำถามของคนไทยเลย เราจึงต้องมาคิดพิจารณาคำตอบในพระคัมภีร์ถึงคำถามที่ได้ตั้งขึ้นมาจากบุคคลต่างความเชื่อ ต้องค้นหาคำตอบที่ชัดเจนรอบคอบและโปร่งใสจนกระทั่งให้คำตอบที่สามารถเข้าใจได้ คือใช้คำพูดสุภาพอ่อนโยนและเข้าใจง่าย เพราะชาวไทยพุทธส่วนใหญ่ตั้งคำถามว่า "พระเยซูสิ้นพระชนม์เพื่อบาปของเรา ทำไมพระเยซูไม่อยู่ในนรกถ้าเขาสิ้นพระชนม์เพราะบาปของเรา ถ้าเราทำบาปต่อไปใครจะตายเพื่อช่วยเราให้รอดจากบาป ทำไมพระเยซูถึงตายเพื่อบาปของเราได้" อะไรคือความหมายของ "พระเยซูเป็นพระเจ้า" และ "พระเยซูคือพระบุตรของพระเจ้า" คริสต์ศาสนาเกิดขึ้นหลังพุทธศาสนาอย่างไร พระเจ้าของคริสเตียนสามารถสร้างโลกสำหรับพระพุทเจ้าได้หรือไม่ พระเจ้ามีอยู่จริงหรือ พระเจ้ามีลักษณะอย่างไร ฉันจะเห็นพระเจ้าได้อย่างไร ดังนั้นคนไทยคิดว่าความเชื่อในพระเจ้าเป็นการสูญเสียตัวตนเพราะเขาบอกว่าฉันต้องพึ่งพาพระเจ้าโดยสิ้นเชิง ไม่ได้ยืนด้วยเท้าของตนเอง พระเจ้าสร้างเราหรือเราสร้างพระเจ้า”

ชาวไทยพุทธทุกคนที่ถูกสัมภาษณ์เชื่อว่าคนไทยเป็นไทยและเป็นคริสเตียนได้ในเวลาเดียวกัน และการสื่อสารกับไทยแบบไทยๆ ที่มีดังนี้ (1) สาธิตความสอดคล้องระหว่างคำพูดและการกระทำ (2) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีลึกซึ้ง มีความผูกพันกับคนที่ไม่ใช่คริสเตียนและชุมชนของพวกเขาโดยไม่มีวาระแอบแฝงก่อนการประกาศพระกิตติคุณ (3) ประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยโดยใช้มารยาทไทยและวิธีการที่สุภาพอ่อนโยนแบบคนไทย โดยไม่ก้าวร้าวหรือแสดงความคิดเห็นฝ่ายเดียว (4) สนทนาพระกิตติคุณโดยไม่บังคับผู้อื่น และชาวไทยพุทธ ได้เสนอแนะว่าคริสเตียนหรือผู้สร้างสาวกต้องมีความน่าเชื่อถือ มีความพร้อมในการทำงาน และมีความสามารถในการเป็นผู้ช่วย ที่ปรึกษา เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเช่น ครูและผู้เรียนต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีและลึกซึ้ง ส่วนพิธีกรรมและพิธีการนั้นเป็นเครื่องมือที่ดีสำหรับการสร้างสาวกทางศาสนาได้เช่น พิธีกรรมขอขมาและพิธีโอโฮสิกรรม (พิธีกรรมแห่งการปรองดอง) สามารถนำมาใช้ในพันธกิจการสร้างสาวกคริสเตียนไทยได้ ดังนั้นผู้เชื่อจะต้องเรียนรู้การรับรู้ของคนไทยจากแนวคิดที่มีต่อคริสเตียนผ่านทางวัฒนธรรม เพื่อประกาศพระกิตติคุณกับคนไทย

2) การใช้คำศัพท์ภาษาไทย

ชาวไทยพุทธส่วนใหญ่เห็นว่าคริสเตียนเป็นผู้สร้างขอบเขตที่อยู่รอบตัวเอง พุทธศาสนิกชนหลายคนบ่นว่า คริสเตียนไทยไม่เกรงใจ มีการใช้ภาษาไทยที่ไม่ถูกต้อง คำพูดคริสเตียนทำร้ายอัตลักษณ์และความรู้สึกของพวกเขา คำพูดพวกเขาไม่ค่อยแสดงออกถึงคำพูดในความหมายทางปัญญา ทำให้คนไทยรู้สึกไม่ดีกับคำพูดซึ่งใช้ในชาวคริสเตียน และถ้อยคำเหล่านี้ขัดกับแนวคิด คนไทยที่มีความอ่อนโยน ซึ่งได้ระบุว่าพวกเขาไม่เห็นด้วยกับคำต่อไปนี้ที่คริสเตียนใช้ เช่น

ร้อนรน: สำหรับคริสเตียน หมายถึง "มีพลัง" คำไทยนี้คือผสมผสานระหว่างความร้อนแรงและเร่ร่อนในภาษาไทย และคนไทยเข้าใจคำนี้ว่าคลั่งไคล้

ทำทนาย: สำหรับคริสเตียน หมายถึง "ความทำทนาย" แต่สำหรับคนไทยหมายถึงเสน่ห์ทางเพศหรือการเชื้อเชิญให้ต่อสู้

สะดุด : สำหรับคริสเตียน หมายถึง ทำให้ผู้อื่นรู้สึกไม่ดีต่อการกระทำของตน แต่คนไทยนิยามคำนี้เป็นท่าทางที่ไม่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต

3) ข้อจำกัดในการเป็นพยาน

ปัจจุบันคริสเตียนไทยสูญเสียอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีไทยแบบเน้นความอ่อนโยน เพราะพวกเขาไม่สามารถเป็นคริสเตียนและความเป็นไทยในเวลาเดียวกัน ศาสนาคริสต์ตามวิธีการและวินัยแบบตะวันตกที่ทำให้คริสเตียนไทยต่างออกไปจากคุณค่าที่โดดเด่นของวัฒนธรรมและวิถีไทยแห่งความอ่อนโยน ด้วยเหตุนี้การเผยแผ่ของพระกิตติคุณจึงไม่ค่อยเกิดผล เพราะคริสเตียนและคริสตจักรถูกมองว่า ละเมิดวิถีไทยซึ่งไปทางความอ่อนโยน ในการนำเสนอพระกิตติคุณ การสร้างระเบียบ และการดำเนินการ ความประพฤติน่าสังคม การประกาศข่าวประเสริฐ เช่น วิธีการและวินัยแบบตะวันตกนี้ละเมิดความเป็นตัวตนของคนไทย ซึ่งมุ่งเน้นไปทางความสัมพันธ์ที่ราบรื่น ความสัมพันธ์ที่รักษาน้ำใจระหว่างบุคคล ความยืดหยุ่นและการปรับตัวในวัฒนธรรมไทย จากข้อสังเกต คนไทยที่มาเป็นคริสเตียน เลื่อมใสในวัฒนธรรมและการแสดงออกที่ไม่สามารถเข้ากับวิถีชีวิตของคนไทยในเครือข่ายสังคมและญาติพี่น้องของพวกเขาได้ เพราะวิธีการแบบก้าวร้าวของคริสเตียนในการเป็นพยานที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก และมีวิธีการที่มีรากฐานมาจากบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

การปฏิบัติของคริสตจักรในประเทศไทยมีแนวทางเดียวกันคือ วิธีการที่มีรากฐานมาจากบริบททางวัฒนธรรมจากตะวันตก การประกาศพระกิตติคุณและฝึกอบรมการเป็นสาวกที่ตรงไปตรงมาซึ่งมุ่งเน้นความรู้ความเข้าใจทันที ส่งผ่านข้อมูลโดยไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาก่อน จนกระทบความเป็นไทย เอกลักษณ์ วัฒนธรรม และความสัมพันธ์กับเครือข่ายสังคมและญาติพี่น้อง ทำให้สังคมและญาติพี่น้องไม่สามารถเข้าใจในวิธีการดำเนินชีวิตที่มีชัยชนะในฐานะคริสเตียน

คริสเตียนในประเทศไทยไม่ได้ศึกษาวัฒนธรรมไทยเพื่อรักษาเอกลักษณ์ไทย หรือวิธีที่ประสบความสำเร็จเพื่อแนะนำพระกิตติคุณ การเปลี่ยนแปลงในอุดมการณ์และพฤติกรรมคริสเตียนในประเทศไทย ไม่ตั้งคำถามถึงความเข้าใจความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของวิธีการที่ใช้ในการเป็นพยาน

Ubolwan Mejudhon (1997) กล่าวว่า ตลอดระยะเวลา 168 ปี ที่ผ่านมาพบว่ามิชชันนารีคริสเตียนไทยจำนวนมากไม่สามารถเติบโตทางจิตวิญญาณได้ เมื่อประสบปัญหาทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านความคิด เพราะปัญหาดังกล่าวล้วนมีอิทธิพลและมีผลกระทบทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการค้นหาวิธีการแบบไทยนอกจากช่วยให้คริสเตียนหาจุดเชื่อมโยงแล้วยังสามารถสื่อสารพระกิตติคุณกับคนไทยได้อย่างดี แต่หากไม่คำนึงถึงบริบทในการประกาศพระกิตติคุณ คริสเตียนจะไม่สามารถเข้าถึงใจของคนไทย เพราะขาดบริบทและวัฒนธรรมแบบคนไทย จึงนำมาซึ่งความไม่เข้าใจในพระกิตติคุณหรือพระวจนะของพระเจ้าได้อย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ของจิตใจภายในและการดำเนินชีวิตได้ เช่น เป็นคริสเตียนเพียงภายนอก คือเรียกตัวเองว่าเป็นคริสเตียน แต่ยังไม่ได้รับการเปลี่ยนแปลงภายในจิตใจอย่างแท้จริง ยังติดอยู่ในความบาปทางเพศ ความโลภ ความกลัว และรักสิ่งของในโลกนี้มากเกินไป ดังนั้นการศึกษาพระวจนะของพระเจ้าที่เน้นบริบทวัฒนธรรมไทย จะเผยให้เห็นถึงวิธีการและลักษณะของการสร้างสาวกสำหรับคนไทย และคริสเตียนไทยสามารถติดตามพระเยซูคริสต์ได้ในรูปแบบวิธีของชาวไทยโดยยังคงอยู่ในวัฒนธรรมไทยและมีความเข้าใจในพระวจนะของพระเจ้า มีพัฒนาการในความเชื่อ มีเอกลักษณ์ที่เป็นแบบไทยและเป็นคริสเตียนในเวลาเดียวกันได้

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าการมองข้ามวิถีของไทยที่เน้นความสุภาพอ่อนโยน ทำให้เกิดปัญหาในการประกาศพระกิตติคุณ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่า วิถีแห่งความสุภาพอ่อนโยนของคนไทยเป็นพระพรแก่คริสเตียนอย่างไร ดังนั้นในการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยผู้ประกาศควรศึกษา ลักษณะและวิถีแห่งความสุภาพอ่อนโยนของคนไทยควบคู่ไปกับการทรงนำของพระวิญญาณบริสุทธิ์

4.1.3) หลักการที่ควรคำนึงถึงในการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทย

ในสังคมไทยเชื่อว่าการมีความสัมพันธ์ที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการเริ่มต้นที่มีพลัง ความสัมพันธ์ที่ดีเลิศนำมาซึ่งการยอมรับข้อความของผู้ส่งสารที่ส่งข้อความมายังผู้รับสาร เราสังเกตเห็นได้ว่าชาวตะวันตกมุ่งไปสู่ข้อมูลและคำพูดที่จะประกาศกับคนไทยนั้นไม่ควรจะเน้นระบบ แต่จะต้องเรียนรู้จากแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ ซึ่งเป็นสิ่งเกี่ยวข้องกับผู้ที่ชนะและผู้ที่ถูกกระทำหรือเหมือนการที่พระเจ้ามาเป็นมนุษย์ เมื่อพระเยซูคริสต์เกิดมาบนโลกนี้พระองค์ได้รับเอาวัฒนธรรมของคนยิวและอยู่ในบริบทของคนยิวในการประกาศเรื่องราวแผ่นดินของพระเจ้า

ประการแรก เราสังเกตว่าพระเยซูคริสต์ไม่ได้ทำให้คนยิวเข้าใจว่าพระองค์นั้นใช้วัฒนธรรมและบริบทของชาวสวรรค์ แต่พระองค์ใช้บริบทของคนยิวในการประกาศเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าคือมาบังเกิดในครอบครัวของคนยิว ซึ่งเป็นข้อแรกที่สำคัญมาก ถ้าเราอยากจะประกาศข่าวประเสริฐในสังคมไทย ผู้ประกาศจำเป็นต้องบังเกิดในวัฒนธรรมของคนไทย รู้จักคนไทยเป็นอย่างดี เรียนรู้บริบทของคนไทย เมื่อเราเองไม่ได้คิดทำตัวแตกต่างจากคนไทยแล้ว โดยธรรมชาติเราจะสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคริสเตียนกับผู้ที่ยังไม่เชื่อได้ง่ายขึ้น สิ่งเหล่านี้เองนำมาซึ่งความเชื่อใจ การยอมรับและเป็นการเปิดประตูสำหรับการประกาศพระกิตติคุณ

คนไทยนั้นน้ำใจไมตรีและมีมิตรภาพที่ดีต่อคนข้างนอกโดยเฉพาะคนที่อ่อนแอก็จะให้ความช่วยเหลือ แต่สำหรับคนที่แข็งแรงและมีอำนาจโดยรวมแล้ว อาจจะไม่ประทับใจมากเท่าไร ถ้าหากคนไทยพบว่าอีกฝ่ายหนึ่งนั้นมิแต่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาหรือชี้แนะ ไม่เคยแสดงความอ่อนแอ ไม่เคยแสดงความล้มเหลวหรือความผิดพลาด การขอความช่วยเหลือเป็นเรื่องยากที่จะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่ดีหรือสร้างความสัมพันธ์ที่หนักแน่นในสังคมไทย

Ubolwan Mejudhon (1997) กล่าวว่า จากการสัมภาษณ์คนไทยทั้งผู้เชื่อและผู้ที่อยู่ต่าง ความเชื่อ ผู้ถูกสัมภาษณ์คนหนึ่งแสดงความคิดเห็นว่า คริสเตียนควรจะดำเนินชีวิตให้เหมือนคนธรรมดา คือ มีความเรียบง่าย เพราะเขารู้สึกว่าคริสเตียนเป็นเหมือนคนแปลกหน้าที่พยายามจะเป็นผู้ชนะ ทำตัวเด่นกว่าผู้อื่น ทำให้มีข้อสงสัยเกี่ยวกับลักษณะการทำพันธกิจของคนตะวันตก ดังนั้น คริสเตียนไทยควรใช้เวลาในการสำรวจ สอบถามและรับใช้ชุมชนมากกว่าที่จะพูดถึงแต่เพียงเรื่องราวทางศาสนา คริสเตียนควรเข้าหาผู้คนที่กำลังต้องการได้รับความช่วยเหลือ ไม่เพียงแต่พูด แต่ลงมือในการรับใช้ มากไปกว่านั้นต้องรู้จักรอยยิ้มที่ผู้คนที่เหล่านั้นจะตั้งคำถามเกี่ยวกับคริสเตียนหรือเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตคริสเตียน และคริสเตียนควรหาข้อมูลว่าทำอย่างไรที่ผู้คนที่ต้อนรับและยอมรับเรา ทำอย่างไรจึงจะพบปะและมีอิทธิพลต่อความรู้สึก หรือการตัดสินใจหรือในชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ และรับฟังเสียงของผู้ที่ไม่เชื่อว่าเขามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการประกาศพระกิตติคุณ หรือการแบ่งปันความเชื่อ

ข้อสรุปสำหรับการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยที่เกิดผลควรอยู่ในรูปแบบที่มีความเข้าใจลักษณะของคนไทย และสำหรับคนไทยที่เชื่อและเข้าใจในหลักคำสอนของพระเจ้าแล้ว ต้องมีชีวิตคริสเตียนที่เป็นแบบอย่าง

ประการที่สอง ผู้ประกาศพระกิตติคุณจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนก่อนที่จะมีการประกาศพระกิตติคุณ โดยการไปเยี่ยมชุมชน เรียนรู้จักชุมชนนั้นก่อนเพื่อที่เขาจะยอมรับฟังเรา เมื่อมาถึงจุดนี้จะได้เห็นว่าสิ่งนี้เป็น การแสดงถึงคุณภาพอ่อนโยนของคนไทย ตัวอย่างเช่น มิชชันนารีกับผู้ใช้คนไทยควรจะเรียนรู้ซึ่งกันและกันให้มากและเรียนรู้จักคนไทยที่ยังไม่เชื่อ เพราะว่าที่ผ่านมานั้นการประกาศพระกิตติคุณของคริสเตียนในสังคมไทยทำให้คนไทยรู้สึกยอมรับได้ยากมาก

ประการที่สาม สำหรับคนไทยแล้ว เมื่อประกาศพระกิตติคุณไม่ควรป้อนข้อมูลมากกว่าที่เขาจะรับได้ เพราะคนไทยจะรู้สึกถูกชักชวนและถูกบังคับให้ฟังจึงรู้สึกอึดอัด ดังนั้นวิธีที่ดีคือ การพยายามรับฟัง สังเกต สำนวญ ถามคำถามที่เป็นกันเอง และเรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทยตามโลกทัศน์ ทัศนคติ ตามความรู้เกี่ยวกับศาสนาจะเป็นการเริ่มต้นที่ดี บางทีเขาจะตั้งคำถามและคำถามเหล่านี้ก็ควรเอากลับไปคิดใคร่ครวญเพราะคำถามบางคำถามกำลังบ่งบอกถึงโลกทัศน์ของคนไทยที่เขานำเสนอเอง การพูดคุยปรึกษาหารือด้วยความเข้าใจและตระหนักถึงความเชื่อของเขา เช่น ค่านิยม ศักดิ์ศรี หากคริสเตียนพูดถึงข้อดีในความเชื่อของคนไทยก็จะรู้สึกว่าการนั้นใจกว้างและให้เกียรติเขา คนไทยส่วนมากจะบอกคริสเตียนว่า อย่าลบลู่ความเชื่อของคนอื่น เมื่อเราทำเช่นนี้แล้วเขาก็จะเห็นว่าความเชื่อของเราที่ดีเช่นกันโดยที่เราไม่ต้องแสดงอะไรมากมาย

ประการที่สี่ เมื่อมีคนหรือมีเพื่อนถามถึงคริสเตียนเกี่ยวกับความเชื่อและความรู้เรื่องพระเจ้า คริสเตียนควรจะแบ่งปันจากพระธรรมสดุดี ปัญญาจารย์ มัทธิวบทที่ 5 - 7 หรือพระคัมภีร์ที่บ่งบอกถึงการแก้ปัญหาโดยใช้สติปัญญา เช่น บุตรน้อยลงหาย ชาวสะมาเรียใจดี หลงม่ายใจกว้าง เป็นต้น เพราะข้อพระคัมภีร์เหล่านี้จะสามารถใช้ในการแบ่งปันให้แก่คนไทยซึ่งมีรากฐานความเชื่อของศาสนาพุทธหรือคำสอนเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดี พระคัมภีร์ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตของเราซึ่งก็ตรงกับความเข้าใจของคนไทยที่มีมาอย่างยาวนาน คนไทยจึงจะสามารถนำมาปฏิบัติใช้เมื่อคนไทยพบกับวิกฤติหรือปัญหาที่เกินกำลังของเขา คริสเตียนควรแบ่งปันพระสัญญาของพระเจ้าที่จะพบกับความต้องการของคนไทย เนื่องจากคนไทยไม่ปฏิเสธความช่วยเหลือจากพระเจ้า เมื่อเขาตระหนักแล้วว่าไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในทุก ๆ ด้าน และพระธรรมสดุดีเป็นพระคัมภีร์ที่ช่วยคนเจ็บปวดได้อยู่ในการอธิษฐานกับพระเจ้าโดยตัวเอง ในช่วงแรกคริสเตียนสามารถให้คนไทยได้ใช้สติในการอธิษฐานขอความช่วยเหลือจากพระเจ้า แม้แต่ชีวิตของพระเยซูคริสต์เองก็จะสามารถแบ่งปันให้กับคนไทยได้

คนไทยโดยทั่วไปไม่พึงพอใจกับเรื่องการตายบนไม้กางเขนของพระเยซูที่มีความเจ็บปวดและทุกข์ทรมานอย่างสาหัส เพราะมองว่าเป็นภาพที่น่ากลัว คนไทยไม่อยากจะคิดถึงภาพเหล่านั้นเมื่อมีการแสดงเกี่ยวกับเรื่องบนไม้กางเขน คนไทยรู้สึกไม่ประทับใจ เพราะในโลกทัศน์ของคนไทยไม่มีคำว่า การถวายเครื่องบูชาด้วยการใช้โลหิตหรือเลือด แต่คนไทยมีโลกทัศน์ที่ว่า ปฏิเสธตัวเองหรือเสียสละตัวเองเพื่อผู้อื่น คนไทยเข้าใจชีวิตของพระเยซูที่รู้สึกโดดเดี่ยวหรือมีความเจ็บปวดในสวนเกทเสมนีในขณะที่อธิษฐาน และคนไทยเข้าใจเมื่อพูดถึงแม่น้ำแห่งชีวิตที่บริสุทธิ์มากกว่าการกล่าวถึงโลหิตที่ชำระให้บริสุทธิ์

ดังนั้นการประกาศกับคนไทยนั้นต้องใช้เวลามากกว่าที่จะประกาศด้วยปากเท่านั้น เช่น การช่วยสอนภาษา และให้เขามีงานทำในช่วงที่ต้องการ คือพร้อมให้ความช่วยเหลือ สุดท้ายคนในชุมชนจะเริ่มสนใจความเชื่อและชีวิตคริสเตียน เมื่อเปิดคริสตจักรจึงควรพยายามใช้เครื่องดนตรีของคนไทย ซึ่งทำให้มีผู้สนใจมาร่วมนมัสการจำนวนเพิ่มขึ้นได้ และทำให้บางคนมีประสบการณ์กับพระเจ้าผ่านคำอธิษฐาน บางคนได้รับการรักษาจากความเจ็บปวด ซึ่งผู้สนใจเหล่านี้ไม่ได้มาจากการประกาศด้วยปากแต่การใช้ชีวิตอยู่กับเขาและเข้าใจเขาโดยใช้เวลาระยะหนึ่ง จนผู้สนใจเชื่อวางใจในพระเยซูคริสต์ และกลับกลายเป็นผู้เชื่อที่สัตย์ซื่อได้ในเวลาต่อมา ทำให้เห็นว่าวิธีแบบคนไทยที่ใช้ความสุภาพอ่อนโยน ความเข้าใจ การเข้าหา การรับฟัง และการใช้เวลาจะนำมาซึ่งการเกิดผลที่น่าประทับใจ

ข้อปฏิบัติกับผู้เชื่อใหม่ในบางคริสตจักรที่มีผู้เชื่อใหม่เกิดขึ้นและแนะนำให้ผู้เชื่อใหม่ไม่เปิดเผยความเชื่อของเขากับครอบครัวเพราะกังวลถึงความสัมพันธ์และความไม่เข้าใจในครอบครัว มีคำแนะนำจาก Ubolwan Mejudhon ดังนี้ คริสเตียนควรจะแจ้งให้ผู้ปกครองของผู้เชื่อใหม่ทราบหากมีคนรับเชื่อใหม่ในคริสตจักร เพราะว่าสิ่งนี้ไม่ควรเป็นความลับ ถ้าเราห้ามหรือปิดบังไว้เมื่อผู้ปกครองได้รู้ภายหลังอาจทำให้เกิดความเสียใจ ทำให้โกรธหรือสงสัยในความสัตย์ซื่อและความไม่โปร่งใสของคริสเตียน ความดีงามของคริสเตียนจะถูกมองไปในด้านลบ ดังนั้นควรรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและราบรื่นในเครือญาติและครอบครัวให้เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นกันเองเพื่อเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมของคนไทย การแจ้งให้ผู้ปกครองทราบในการตัดสินใจครั้งใหญ่ทุกครั้งของผู้เชื่อด้วยวิธีที่สุภาพอ่อนโยน เพราะคนไทยนั้นชอบใช้คำว่าค่อยเป็นค่อยไป ช้าแต่แน่นอนหรือบางสิ่งบางอย่างต้องเตรียมตัวเตรียมใจและการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยต้องเข้าใจคนไทยให้มาก

ดังนั้นชีวิตของผู้เชื่อใหม่จึงเป็นข้อพิสูจน์ที่ให้ครอบครัวเห็นถึงความดีงามของความเชื่อของคริสเตียน หากผู้นำในคริสตจักรไม่เห็นความสำคัญในเรื่องนี้ก็อันตรายต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว เพราะผู้เชื่อใหม่อยากจะประกาศให้คนในครอบครัวให้เชื่อในพระเยซูคริสต์เพื่อจะไปแผ่นดินสวรรค์ จึงทำให้เกิดการประกาศอย่างตรงไปตรงมาส่งผลกระทบต่อความรู้สึก โลภทัศน์หรือเกิดความเข้าใจผิดของผู้ปกครองและคนในครอบครัว ผลที่ตามมาคือผู้เชื่อใหม่สูญเสียการเป็นคน

ไทย เพราะเขาไม่เหมือนคนในครอบครัวอีกต่อไป เป็นการตีตัวออกจากคนในครอบครัวและมาเป็นสมาชิกในผู้เชื่อ ทำให้บางครอบครัวไม่สนใจลูกที่เปลี่ยนความเชื่อ แต่ความจริงแล้วพ่อแม่รักลูกมากจนยอมเสียสละและทำทุกอย่างเพื่อลูกตามความรับผิดชอบของการเป็นพ่อแม่ เพราะคนไทยนั้นดูแลเลี้ยงดูลูก มีความตั้งใจเพื่อลูก และมีความเข้าอกเข้าใจลูกด้วยเช่นกัน แต่เมื่อลูกมาเป็นคริสเตียนเหมือนคริสตจักรได้เอาลูกเขาไป เขารู้สึกสูญเสียทุกอย่างที่เคยทำมาเพื่อลูกมาโดยตลอด เป็นการสูญเสียเปล่าทำให้ครอบครัวคนไทยรู้สึกเจ็บปวดจากการกระทำของคริสเตียนซึ่งละเลยต่อคุณค่าของความเป็นคนไทยและทำให้เกิดการแตกแยกในครอบครัว ดังนั้นในกระบวนการที่จะทำให้ผู้เชื่อใหม่เป็นผู้เชื่อและเป็นคนไทยในขณะเดียวกัน จึงได้นำเสนอสามขั้นตอนดังนี้ขั้นตอนที่หนึ่ง การจากลาจากขั้นตอนที่สอง ก้าวไปในระดับหนึ่ง และขั้นตอนที่สาม การกลับมาร่วมมือกัน

การปฏิบัติขั้นตอนแรกคือการจากลาจากความเชื่อเดิมมีห้าลำดับ ดังนี้

- ลำดับแรก ให้ผู้เชื่อใหม่ได้เปิดเผยการกลับใจหรือความเชื่อใหม่ของเขาต่อครอบครัว
- ลำดับที่สอง ให้ผู้เชื่อใหม่ได้เข้าใจและปฏิบัติในมุมมองของการคืนดีกัน
- ลำดับที่สาม การละทิ้งรูปเคารพในทุกรูปแบบ
- ลำดับที่สี่ ให้ครอบครัวได้ทราบว่าพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นหลักแห่งความเชื่อ
- ลำดับที่ห้า การเจรจากับครอบครัวในการเป็นคริสเตียนที่ดี

การสนทนาทางศาสนาสำหรับผู้เชื่อใหม่กับครอบครัว พี่น้อง ครอบครัว ต้องอาศัยความเชื่อ การให้เกียรติ และความรักที่มีต่อครอบครัว เพราะลักษณะของคนไทยเช่นนี้ทำให้ผู้เชื่อใหม่และคนในครอบครัวยังรักษาความสัมพันธ์ที่ดีได้ วิธีการสนทนาจะมีผลดีเมื่อเราใช้รูปแบบวัฒนธรรม ค่านิยมของคนไทย ผู้ปกครองหรือคนในครอบครัวจะรู้สึกถูกให้เกียรติ เชื่อใจ และถูกรักจากลูกที่เปลี่ยนศาสนาหรือผู้เชื่อใหม่ จึงให้สิทธิ์ไปคริสตจักร และผู้นำในคริสตจักรก็ทวนใจให้มาโบสถ์เพื่อกลับไปพูดคุยกับคนในครอบครัวถึงสิ่งที่ได้เรียน เพื่อให้ครอบครัวได้สัมผัสว่าการไปคริสตจักรดีกว่าการไปสถานบันเทิง หรือไปสถานที่ท่องเที่ยว และพ่อแม่คนไทยยินดีที่จะสนทนากับลูกเกี่ยวกับศาสนาหากเขาเห็นพฤติกรรมของลูกที่ให้เกียรติพ่อแม่ เข้าใจค่านิยมโลกทัศน์ของพ่อแม่และรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

สรุปจากการใช้เวลาใกล้ชิดกับคนไทยที่ไม่ใช่คริสเตียน ครอบครัวคนไทยเน้นความรัก การให้เกียรติและความเชื่อใจกัน ในการสนทนากับลูกและการไม่พูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา เพราะคนไทยส่วนใหญ่มองว่าศาสนาทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดีอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นอย่าลบล้างศาสนาของใครนี่คือมุมมองของคนไทยโดยทั่วไป ดังนั้นผู้เชื่อใหม่ต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากพี่เลี้ยงหรือผู้นำคริสตจักรในการสื่อสารกับคนในครอบครัว ผู้เชื่อใหม่ต้องเข้าใจในวัฒนธรรมของคนไทยและรูปแบบสังคมของคนไทยเพื่อจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาที่ไม่เข้าใจกันในวันข้างหน้า เพราะคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่

รู้จักคริสเตียนหรือคริสตจักรในบางเรื่อง และยังมีข้อสงสัยถึงความดีงามของการดำเนินชีวิต ดังนั้น ความประพฤตินี้ดีของคริสเตียนนั้นจะลบล้างความสงสัยจากความคิดของผู้ที่ไม่ใช่คริสเตียน สำหรับ ผู้เชื่อใหม่เมื่อเชื่อในพระเจ้าแล้วต้องไม่ต้อห่างจากครอบครัว แต่ใส่ใจและมีความช่วยเหลือใน ปัญหาของครอบครัวไม่ว่าความต้องการ หรือความจำเป็น เมื่อทำได้เช่นนี้แล้วก็จะเข้าสู่ข้อที่สองไปถึง ระดับหนึ่งกระบวนการที่เตรียมตัวจากความเชื่อเดิมอาจต้องใช้เวลาประมาณหนึ่งปีการก้าวไปสู่ ระดับหนึ่งนั้นจะมีสามขั้นตอนดังนี้ ข้อที่หนึ่งการรับสารภาพและขอโทษกรรมหรือการขอภัย ข้อที่สอง เป็นควบคุมความประพฤติ คือเมื่อผู้เชื่อใหม่มาเชื่อในพระเจ้าก็จะเห็นได้ชัดเจนคือการ ควบคุมตัวเองหรือความประพฤติที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสิ่งนี้ก็เป็นการสื่อสารที่ไม่ต้องพูดถึงแต่สามารถ สัมผัสและเห็นได้ด้วยตาจากครอบครัว ขั้นตอนที่สาม การรับบัพติสมา คือการสารภาพกับผู้ปกครอง และขอการให้อภัยเพราะว่าละเลยต่อวัฒนธรรมหรือความเชื่อเดิมของผู้ปกครองให้ผู้เชื่อใหม่ได้ไหว พ่อมแมขอการให้อภัยการสื่อสารเช่นนี้ก็จะทำให้ความโกรธความเสียใจความเครียดหรือความผิดหวัง ของผู้ปกครองหรือพ่อแม่ให้หายได้ เพราะนี่เป็นวิธีของคนไทย เมื่อมีการสารภาพและขอการให้อภัย จากผู้ปกครอง

ขั้นตอนที่สองเป็นการพิสูจน์การดำเนินชีวิต การควบคุมความประพฤติ เพื่อผู้ปกครองหรือ คนในครอบครัวจะสังเกตและมองเห็นความประพฤติของผู้เชื่อใหม่ เพราะคนไทยส่วนใหญ่เรียนรู้ ศาสนาจากชีวิตที่เป็นแบบอย่าง ถ้าคนในครอบครัวมีการเปลี่ยนศาสนาก็จะเกิดการยอมรับ และอยาก เห็นศาสนานั้นได้นำสิ่งดี ๆ มาให้กับคนที่ต้องการเปลี่ยนแปลง

ขั้นตอนที่สามคือการรับบัพติสมา การรับบัพติสมานั้นเป็นการที่ลาจากความเชื่อเดิมและมา เป็นคริสเตียนเต็มรูปแบบ ซึ่งคนในครอบครัว ญาติหรือผู้ปกครองอาจจะรู้สึกเสียใจถ้าขั้นตอนนี้เกิดขึ้น เร็วเกินไป ดังนั้นเมื่อมีการรับบัพติสมาแล้ว ผู้เชื่อใหม่ต้องพูดคุยกับเครือญาติและครอบครัวเกี่ยวกับ ความตายและการเป็นขึ้นมาจากความตายในพิธีรับบัพติสมา โดยนำประสบการณ์ที่คุ้นเคยจาก การดำเนินชีวิตแต่ละวันหรือมุมมองโลกทัศน์ที่คุ้นเคยจากคำสอนของศาสนาพุทธ เพื่อให้คนใน ครอบครัวได้เข้าใจว่าคริสเตียนก็มีพิธีสำคัญ และในโอกาสยิ่งใหญ่เช่นนี้ต้องเชิญผู้ปกครองมาร่วมใน พิธีอย่างเป็นทางการในการร่วมพิธีรับบัพติสมาของผู้เชื่อใหม่ ข้อที่สามการรวมตัวใหม่ในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยข้อปฏิบัติสามประการที่ต้องทำคือ 1) วาทการของพ่อแม่ 2) การแสดงสัญลักษณ์ 3) การ เลี้ยงฉลองความสัมพันธ์ระหว่างผู้เชื่อใหม่กับเครือญาติครอบครัวยังคงรักษาได้ดีต่อไปเมื่อผู้ปกครอง ถูกรับเชิญและมีโอกาสให้อาวาทกับลูกในการเป็นคริสเตียนที่ดีต่อครอบครัว ต่อชุมชน และต่อ ประเทศชาติ เพราะคนไทยเมื่อได้รับเชิญเข้าไปในพิธีต่าง ๆ มักมีความรู้สึกว่าได้รับเกียรติ จึงเกิด ความรู้สึกที่ดีและยินดีที่จะไปร่วมการรับบัพติสมา ซึ่งเป็นการแสดงสัญลักษณ์ว่าการเป็นคริสเตียน หรือการเข้าสู่ชุมชนคริสเตียนมีคนในครอบครัวอยู่ร่วมด้วย สำหรับการฉลองด้วยการกินอาหาร ร่วมกันก็เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวของผู้เชื่อใหม่ที่อยู่ในขั้นตอนสำคัญ ควรเชิญพ่อแม่

ของผู้เชื่อใหม่ได้นั่งร่วมโต๊ะกับผู้ปกครองในคริสตจักรหรือผู้นำคริสตจักร และอาหารที่จัดเตรียมไว้ควรจะเป็นอาหารที่เสริมมิตรภาพและความรู้สึกดี

ขั้นตอนที่สามก็จะจบลงไปด้วยความชื่นชมยินดี การสร้างมิตรภาพระหว่างคริสตจักรกับคนในครอบครัวและทำให้ผู้เชื่อใหม่เองก็มั่นใจและมีความยินดีที่จะติดตามองค์พระผู้เป็นเจ้าโดยไม่ได้ทำให้ครอบครัวเสียใจหรือมีบาดแผล

4.2 ลักษณะของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน

4.2.1) ด้านความเชื่อ

จากการสืบค้นข้อมูล จังหวัดลำพูนมีรากฐานความเชื่อส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนา ซึ่งเห็นได้จาก วัดที่มีพระสงฆ์ จำนวน 427 วัด แยกเป็น มหานิกาย 422 วัด และธรรมยุต 5 วัด พระอารามหลวง จำนวน 2 วัด วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา จำนวน 306 วัด วัดที่ไม่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา จำนวน 121 วัด ที่พักสงฆ์ จำนวน 87 แห่ง

จังหวัดลำพูนเป็นเมืองที่เก่าแก่ และมีความทันสมัยผสมอยู่ด้วยกันได้อย่างลงตัว ด้วยความที่ไม่ใช่เมืองท่องเที่ยว จึงทำให้สถานที่ต่าง ๆ ในจังหวัดลำพูนไม่ได้สร้างขึ้นอย่างไม่มีจุดหมาย แต่ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ทางการค้า จังหวัดลำพูนมีวัฒนธรรม ประเพณี และเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งมีความชัดเจนกว่าจังหวัดใหญ่ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ในขณะที่ความสนิสนมกลมเกลียวของผู้คนจึงทำให้เป็นที่ดึงดูดให้คนต่างถิ่นจำนวนมากตัดสินใจย้ายถิ่นฐานมาใช้ชีวิตในจังหวัดลำพูน ซึ่งชื่อเดิมคือนครทริภุญไชย มีปฐมกษัตริย์คือ พระนางจามเทวีจากเมืองละโว้

คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนมีวัฒนธรรม ประเพณี และเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความโดดเด่นมากกว่าจังหวัดในภาคเหนือตอนบน ในสมัยที่นครทริภุญไชยรุ่งเรืองเป็นอย่างมากนั้น คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนมีความศรัทธาในพุทธศาสนา และมีชาติพันธุ์ที่หลากหลายมากที่สุดในภาคเหนือ มีภาษาของตัวเอง และที่โดดเด่นที่สุด คือมีไทยองเป็นบรรพบุรุษของชาวลำพูน โดยไทยองผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมยังคงสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ ในปัจจุบันยังมีความเชื่อดั้งเดิมที่เป็นอัตลักษณ์โดดเด่น เช่น ความเชื่อพื้นบ้านที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ความเชื่อในศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อในพุทธศาสนา ทั้งสามความเชื่อนี้ได้ถูกบูรณาการผสมผสานเป็นความเชื่อในวัฒนธรรม ศาสนา และมีบทบาทต่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน อย่างไรก็ตามความเชื่อและจิตวิญญาณที่สำคัญของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนที่สำคัญนั้น สามารถแยกความเชื่อหลักออกเป็น 2 ส่วน คือ ความเชื่อเรื่องการนับถือผี และความเชื่อเรื่องการนับถือพุทธศาสนา เช่น ประเพณีสลากย้อม สำเนียงภาษา และสถาปัตยกรรมบ้านเรือน

จังหวัดลำพูนขับเคลื่อนโดยผู้คนที่คนรุ่นเก่าที่ใช้ชีวิตด้วยวัฒนธรรมดั้งเดิม และคนรุ่นใหม่ที่
น้อมรับสิ่งเหล่านั้นมาต่อยอด พร้อมพัฒนาให้ตีเหมาะสมกับยุคสมัยมากยิ่งขึ้น เราจึงเห็นเทศกาลที่จัด
ขึ้นโดยคนหลายวัย ชีวิตความเป็นอยู่ของคนลำพูนทั้งในด้านศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม
ประเพณี อาหาร และเศรษฐกิจ ที่ทำให้คนในพื้นที่เลือกที่จะตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดลำพูนนี้และมีคน
ต่างถิ่นย้ายเข้ามาตั้งในจังหวัดลำพูนด้วย

4.2.2) ด้านสังคม

1) มีความหลากหลายในกลุ่มชาติพันธุ์

จังหวัดลำพูนมีชาติพันธุ์ที่หลากหลายที่สุดในภาคเหนือ ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลัก ๆ 5 กลุ่ม
ชาติพันธุ์ ดังนี้

1.1) กลุ่มชาติพันธุ์ไทยอง หรือคนยองในจังหวัดลำพูน มาจากการกระจายตัวของ
ชุมชนที่มาจากเมืองยองมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดลำพูน ช่วงแรกมีการอพยพผู้คนแบบ
“เทครัว” ในลักษณะกระจุกตัวเฉพาะกลุ่ม ช่วงที่สองเป็นการกระจายตัวออกจากหมู่บ้าน
หลักมาตั้งถิ่นฐานร่วมกับผู้คนจากเมืองอื่น ๆ ทำให้เกิดการปรับตัวผสมผสานกันทั้งทาง
สังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดลำพูนในระยะต่อมา ซึ่งจะเห็นได้จากสภาพ
การตั้งถิ่นฐานของชาวไทยองในจังหวัดลำพูน มาจากการขยายหมู่บ้านหลัก มีการจัดระเบียบ
ทางสังคมที่เป็นแบบพึ่งพาตนเอง ซึ่งมีผู้นำเป็นของตนเอง โดยการนำมาตั้งชื่อหมู่บ้านในเขต
จังหวัดลำพูน เช่น บ้านเวียงยอง บ้านหลวย บ้านบัว บ้านหลุก เป็นต้น ลักษณะการตั้งถิ่น
ฐานของชาวไทยองในจังหวัดลำพูนเป็นแบบความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน และผสมผสานเป็น
เครือญาติ สะท้อนให้เห็นการขยายตัวของหมู่บ้านและชุมชนชาวไทยองออกไปตามพื้นที่ต่าง
ๆ ของจังหวัดลำพูน ปัจจุบัน ชาวไทยองนับว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ของจังหวัดลำพูน
เกือบ 70 % กระจายตัวตามพื้นที่ 8 อำเภอ ในจังหวัดลำพูน มีการนับถือผีเดียวกัน คือ
ผีพญาแก้ว ที่สืบเนื่องมาจากเมืองยอง เป็นการบ่งบอกถึงวงศ์ตระกูลของแต่ละครอบครัว
ปัจจุบันคนไทยองนับถือพุทธศาสนาร่วมกับความเชื่อเรื่องผี โดยเฉพาะผีอารักษ์บ้านเมือง ซึ่ง
มีหน้าที่ในการดูแลรักษาโลกให้เป็นปกติสุข มีพิธีกรรม เช่น พิธีส่งเคราะห์บ้าน พิธีเรียกขวัญ

1.2) กลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกกวาดต้อนมาจากเชียงรุ่งในแคว้น
สิบสองปันนา เพื่อช่วยฟื้นฟูบ้านเมืองในช่วงพุทธศตวรรษที่ 24 ในยุคที่เรียกว่า “เก็บผักใส่ซ้า
เก็บข้าใส่เมือง” ต่อมามีการกระจายตัวของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อในอำเภอบ้านธิ เช่น
บ้านดอยเวียง บ้านป่าเหียง บ้านเตาปูน บ้านป่าเปา บ้านป่าปี่ บ้านศรีภูมิ บ้านแพะต้นงาม
ชาวไทยลื้ออยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ควบคู่กับการนับ

ถือน้ำ และเทวดาพร้อมกัน มีการเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโสกว่า และศรัทธาคาถาอาคมซึ่งถือเป็นของสูง มีประเพณีและพิธีกรรม เช่น พิธีเลี้ยงผีขุนน้ำ เลี้ยงผีปู่ย่า สลากย้อม พิธีสืบชะตา เป็นต้น

1.3) กลุ่มชาติพันธุ์ไทยวน หรือไทยล้านนา หรือโยนก เป็นกลุ่มใหญ่ที่อาศัยอยู่ในดินแดนล้านนา เรียกตนเองว่า “คนเมือง” กลุ่มชาติพันธุ์ไทยวนในจังหวัดลำพูน อยู่ในทุกพื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดลำพูน ปัจจุบันถูกผสมผสานกลมกลืนไปกับกลุ่มชาติพันธุ์ไทยอง และไทลื้อ อย่างไรก็ตาม พบว่ามีชุมชนไทยวนในแถบพื้นที่อำเภอเวียงหนองล่อง อำเภอบ้านโฮ่ง และอำเภอลี้ ยังมีความโดดเด่นและยังคงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวไทยวน มีวิถีชีวิตประจำวัน เช่น เมื่อมีการพบปะกันจะมีการทักทายกัน เป็นสังคมเครือญาติอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีความผูกพันใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีประเพณีและพิธีกรรม เช่น เลี้ยงผีปู่ย่า เวนทาน ปีใหม่ มีความเชื่อพื้นฐาน ความเชื่อพื้นบ้านที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ เชื่อในศาสนาพราหมณ์ และเชื่อในศาสนาพุทธ ผสมผสานกัน

1.4) กลุ่มชาติพันธุ์มอญ มีการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่อำเภอป่าซาง มี 2 ชุมชน ได้แก่ บ้านหนองคูและบ้านบ่อควา หลักฐานทางประวัติศาสตร์บันทึกว่ามาจากทางตอนใต้ของพม่า หลังสงครามในต้นพุทธศตวรรษที่ 24 บ้างก็ว่าเป็นผู้ติดตามพระนางจามเทวีมาตั้งแต่เมื่อครั้งสร้างอาณาจักรศรีอยุธยา กลุ่มชาติพันธุ์มอญมีวิถีชีวิตคล้ายกับคนไทยวนทั่วไป ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด สืบทอดรุ่นสู่รุ่น นอกจากนี้มีความเชื่อในเรื่องผีปู่ย่าซึ่งถือว่าการรวมเครือญาติให้เป็นครอบครัวใหญ่ มีประเพณีและพิธีกรรม เช่น ประเพณีแห่หงส์-ธงตะขาบ ประเพณีพ่อนฝีมอญ มีพิธีกรรมบวงสรวงเจ้าแม่จามเทวี เป็นต้น

1.5) กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ชาติพันธุ์กะเหรี่ยงตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอลี้ อำเภอทุ่งหัวช้าง อำเภอบ้านโฮ่ง และอำเภอแม่ทา มีการอพยพครั้งสำคัญในสมัยพระเจ้าอลองพญา กษัตริย์พม่าทำสงครามกับมอญ มีความสัมพันธ์อันดีกับมอญ จึงมีความกลัวที่จะเกิดภัยขึ้นจึงอพยพมาสู่เขตประเทศไทย อาศัยอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ แถบชายแดนไทย - พม่า กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ในจังหวัดลำพูน เป็นชาวกะเหรี่ยงที่ตั้งรกรากดั้งเดิม มาประมาณ 100 ปีมาแล้ว ยกเว้นบ้านพระบาทห้วยต้ม อำเภอลี้ ได้อพยพมาจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และตาก ชุมชนกะเหรี่ยงอยู่ด้วยกันแบบช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งในบ้านและนอกบ้าน นับถือวิญญาณบรรพบุรุษทางฝ่ายหญิง ต่างยอมรับและประพฤติดำเนินชีวิตตามประเพณีมากกว่ากฎ กติกา ข้อบังคับ มีวัฒนธรรมของตนเองทั้งดงามไม่ด้อยไปกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ สืบทอดกันมาโดยผ่านพิธีกรรมและความจำที่บันทึกไว้เป็นเพลงหรือลำนำ เพื่อบอกเล่าให้ชาวกะเหรี่ยงด้วยกันเองเข้าใจถึงความหมายของชีวิต โลกทัศน์ ตลอดจนถึงชีวิตที่สงบสุข การนับถือศาสนาพุทธ การนับถือผี และเชื่อว่าสถานที่ทุกแห่งมีผีสิง

สถิตอยู่ มีความเลื่อมใสและเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูบาชัชยวงศาพัฒนา ในการถือศีลและไม่บริโภคเนื้อสัตว์ ทุกบ้านจะมีพระพุทธรูปกราบไว้บูชา และมีพิธีกินเลี้ยงในวันขึ้นปีใหม่เท่านั้น พวกเขามีความเคร่งครัดในเรื่องการหย่าร้าง และการร่วมเพศก่อนแต่งงานถือเป็นกฎข้อห้าม เพราะเชื่อกันว่าการกระทำเหล่านี้จะทำให้ผีเจ้าขุนเคือง

2) เป็นชุมชนแบบเครือญาติ

เห็นได้จากการตั้งถิ่นฐานของแต่ละชาติพันธุ์ และการขยายของหมู่บ้านจากหมู่บ้านหลัก แม้จะมีความแตกต่างกันบ้าง แต่ทำให้เราเห็นได้ว่าคนพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน มีการตั้งชุมชนอยู่เป็นกระจุก และแบ่งแยกได้ชัดเจนว่าชุมชนไหนเป็นชาติพันธุ์อะไร ซึ่งจะเห็นได้ดังต่อไปนี้

2.1) หมู่บ้านของไทยของส่วนใหญ่เป็นแบบพึ่งพาและเลี้ยงตัวเอง มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย รักชาติวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ไม่ว่าจะเป็ทางด้านภาษาของ การแต่งกาย อาหารการกิน รวมไปถึงความผูกพันทางด้านศาสนา คติความเชื่อ ทางล้านนาตลอดจนชาวไทยของในจังหวัดลำพูน เป็นสิ่งที่บ่งบอกให้เห็นถึงการสร้างจิตสำนึก “ความเป็นไทยอง” ที่แสดงออกมาผ่านวิถีชีวิตและระบบความเชื่อของชาวบ้านในชุมชน

2.2) ชาวไทลื้อในจังหวัดลำพูน มีวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ชยันในการประกอบอาชีพ และอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ มีการเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโสกว่า โดยเฉพาะผู้หญิงจะเคารพยกย่องผู้ชายมากเป็นพิเศษด้วยความเชื่อว่าผู้ชายเป็นเพศพระ และมีศรัทธาในคาถาอาคมซึ่งถือเป็นของสูง

2.3) วิถีชีวิตของชาวไทยวนในจังหวัดลำพูน จะมีความเรียบง่าย มีการพบปะกัน มีการทักทายกัน ถ้าเป็นช่วงเวลามีอาหารจะชวนกันรับประทานอาหารและรวมไปถึงแขกที่มาเยี่ยม ถ้าแขกปฏิเสธจะถือว่าเป็นการรังเกียจเจ้าของบ้าน และอาจกล่าวได้ว่าชุมชนชาวไทยวนในจังหวัดลำพูน เป็นสังคมเครือญาติอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการสร้างบ้านอยู่ริ้วเดียวกัน มีการปลูกบ้านสามารถเชื่อมต่อกันไปมาได้ อาจเรียกได้ว่าเป็นแบบ “ครอบครัวรวม” (*Compound family*) มีการผูกพันกันอย่างใกล้ชิด

2.4) ชาติพันธุ์มอญมีวิถีชีวิตที่คล้ายกับไทยวน มีการนับถือศาสนาพุทธมีการปฏิบัติกันอย่างเคร่งครัด และมีการอนุรักษ์และสืบทอดต่อกันมารุ่นสู่รุ่น นอกจากนี้มีความเชื่อเรื่องผีปู่ย่าซึ่งถือเป็นการรวมเครือญาติให้เป็นครอบครัวใหญ่ มีความสามัคคีรักใคร่ มีความร่วมมือในการจัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ในหมู่บ้าน บ่งบอกถึงการเป็นกลุ่มชาติพันธุ์มอญ

2.5) กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดลำพูน มีการตั้งถิ่นฐานระบบเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งมีการปกครอง ภาษา ศาสนา ความเชื่อ และประเพณี ต่างมีความสัมพันธ์

กับสภาพแวดล้อมทั้งสิ้น มีการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน มีการตั้งกฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ หรือสร้างเป็นความเชื่อและเป็นประเพณีเพื่อให้ชาวบ้านอาศัยอยู่กับธรรมชาติได้อย่างสมดุล

จากลักษณะของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดพุน ที่มีการสืบทอดความเชื่อ และมีวัฒนธรรมมาอย่างยาวนาน ทำให้คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนถูกมองว่าเป็นชุมชนที่มีวัฒนธรรมที่สวยงาม รวมทั้งมีชาติพันธุ์ที่หลากหลายอยู่ร่วมกันเป็นสังคมแบบเครือญาติ ด้วยลักษณะที่โดดเด่นเช่นนี้เราสามารถที่จะประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนได้อย่างเกิดผล โดยนำหลักการที่จะกล่าวในหัวข้อต่อไปนี้

4.3 การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ผู้รับสาร

จากประวัติศาสตร์การขยายคริสตจักรในจังหวัดลำพูน ผู้วิจัยพบว่าในการเริ่มต้นพันธกิจในการประกาศพระกิตติคุณในจังหวัดลำพูนเกิดขึ้นจากคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนรับเชื่อเป็นคริสเตียน คือ ครอบครัวของพ่อหนานใจวะนะ เนื่องจากถูกกล่าวหาจากชุมชนว่าเป็น “ผีเกะ” และได้รับการข่มเหงของชุมชน จึงได้หนีไปพึ่งมิชชันนารี ก่อให้เกิดการขยายงานของมิชชันนารีผ่านทางมิชชันนารีเพื่อทำพันธกิจในจังหวัดลำพูน ทำให้มีผู้เชื่อเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดเป็นชุมชนคริสเตียน แต่อย่างไรก็ตามจากการกลับใจรับเชื่อเป็นคริสเตียนคนแรก คือ พ่อหนานใจวะนะก่อให้เกิดเป็นชุมชนคริสเตียนบ้านแป้นขึ้น ในปี ค.ศ. 1885 และขยายเรื่อยมา ผู้วิจัยพบว่า การขยายชุมชนคริสเตียนมี 2 ลักษณะ คือ เกิดจากลูกหลานของพ่อหนานใจวะนะ หรือคนในท้องถิ่น เช่น ศาสนาจารย์สุภา และเกิดจากผลการประกาศของมิชชันนารี ที่ได้ทุ่มเททั้งกายและใจในการประกาศพระกิตติคุณ เห็นได้ชัดจากบทบาทของพ่อครูฟรีแมนที่มีต่องานพันธกิจคริสตจักรตั้งแต่ต้นงานที่จังหวัดลำพูน

ปัจจุบันผู้วิจัยพบว่าคริสตจักรที่ถูกกล่าวถึงข้างต้นเหลือเพียงแห่งเดียวเท่านั้น คือ คริสตจักรเบ็ธเอล เนื่องจากสงครามโลกครั้งที่ 2 คริสตจักรได้ประสบกับปัญหาเรื่องการโยกย้ายถิ่นของผู้เชื่อ เนื่องจากสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ รวมไปถึงการสนับสนุนผู้อภิบาลในการเลี้ยงดู คริสตจักรและเรื่องของความผูกพันของผู้เชื่อกับคริสตจักรที่มีน้อยลง เนื่องจากขาดผู้นำทางฝ่ายจิตวิญญาณแต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้จากการทำงานของมิชชันนารีที่ได้รับผิดชอบงานหลักอยู่ที่ลำพูน มีงานอื่นที่แทรกเข้ามา ทำให้การเลี้ยงดูคริสตจักรและชุมชนคริสเตียนต่าง ๆ ทำได้ไม่เต็มที่ ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ ดังนี้

ประการแรก พ่อครูฟรีแมนมีพันธกิจมากมายที่ต้องรับผิดชอบงานคริสตจักร ทำให้บทบาทของมิชชันนารีที่มีต่อคริสตจักรอยู่ในลักษณะของการเลี้ยงดูพุ่มพักแบบผิวเผิน

ประการที่สอง มิชชันนารีมีน้อย งานมีมาก มีพ่อครูฟรีแมนเพียงครอบครัวเดียวที่ต้องดำเนินงานทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ทำให้ชาดการใช้ชีวิตร่วมทุกข์ร่วมสุขกับผู้เชื่ออย่างจริงจัง ทำให้ไม่ทราบปัญหาและความต้องการของคริสตจักร

ประการสุดท้าย มิชชันนารีไม่ได้ฝึกคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนให้เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามเห็นได้ว่าแท้จริงพ่อครูและแม่ครูฟรีแมนเป็นผู้ที่อดทน และรับผิดชอบงานที่เขตลำพูนเป็นเวลายาวนานกว่ามิชชันนารีคนอื่น ๆ แต่เนื่องจากสาเหตุดังกล่าวทำให้คริสตจักรไม่ได้รับการดูแลฟูฟักได้อย่างเต็มที่

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตอบสนองต่อพระกิตติกับคนไทยพื้นเมือง ทำให้เราได้เรียนรู้หลักการของการประกาศพระกิตติว่าคุณ เราควรประกาศโดยมีการปรับตัวเข้าหาผู้ฟัง แต่แก่นสารยังคงเดิม เพียงแค่ปรับรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของพระกิตติให้คุณให้เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน

จากงานวิจัยของ Ubolwan Mejudhon (1997) *The Way of Meekness: Being Thai and Christian in the Thai Way* ได้เสนอทฤษฎีสำคัญเกี่ยวกับคนไทยในการเข้าถึงศาสนาเอาไว้ว่า

- 1) ศาสนาต้องแตะต้องใจและอารมณ์ความรู้สึก
- 2) ศาสนาต้องตอบสนองต่อความต้องการในปัจจุบัน
- 3) ศาสนาสามารถนำไปปฏิบัติ และแก้ไขปัญหาชีวิต
- 4) ศาสนาเน้นการแสดงออกโดยพิธีกรรม ประเพณีและเทศกาล
- 5) ศาสนามีหน้าที่เชิงบูรณาการ (ทำหน้าที่ร่วมกัน) ให้ทุกคนมีส่วนร่วม
- 6) ศาสนาเป็นประสบการณ์ตรงของผู้เชื่อ
- 7) ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ ความผูกพันด้วยหัวใจ
- 8) ศาสนาที่ดีไม่บังคับให้เชื่อ

ดังนั้นการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ผู้รับสาร ต้องมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพสังคมของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนที่ผู้ประกาศควรตระหนัก เพราะนับแต่โบราณกาล ศาสนาที่สังคมไทยยึดถือมาโดยตลอดคือ การถือเทพเจ้า ผี วิญญาณบรรพบุรุษ และไสยศาสตร์ รวมทั้งวัฒนธรรม พราหมณ์ (ฮินดู) ของอินเดียที่เชื่อในเทพเจ้ามากมาย เช่น พระพรหม พระนารายณ์ พระอิศวร ฯลฯ ต่อมาประเทศไทยได้รับพุทธศาสนานิกายเถรวาทมาจากอินเดีย และยึดถือสืบต่อมาเป็นเวลาช้านานนับเป็นเวลาเกือบพันปี แต่ถึงกระนั้นก็คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนโดยทั่วไปก็ยังไม่ได้ละทิ้งความเชื่อดั้งเดิม แต่เป็นการผสมผสานสิ่งใหม่เข้ากับสิ่งเก่า จนกระทั่งเป็นพุทธศาสนาแบบชาวบ้าน (อาจเรียกว่าพุทธประชา หรือ *Folk Buddhism* ซึ่งแตกต่าง

จากพุทธศาสนานิกายเถรวาทตามหลักคำสอนดั้งเดิมอยู่พอสมควร) อย่างไรก็ตามพุทธศาสนาได้กลายเป็นรากเหง้าของประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการเมืองการปกครองของไทยตลอดมา สิ่งนี้ทำให้การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยมีความยากลำบากพอสมควร ดังนั้นการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนควรมีดังต่อไปนี้

4.3.1) การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนอย่างเกิดผล

1) ประกาศพระกิตติคุณด้วยใจที่สุภาพอ่อนโยน

สภาพการเมืองการปกครองไม่ได้ให้เสรีภาพ และความเท่าเทียมแก่ศาสนาอื่นอย่างแท้จริง การเมืองการปกครองของไทยกำหนดให้ศาสนาตั้งเดิมของสังคมไทยมีสถานภาพเป็นศาสนาประจำชาติ คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนจึงมีความคิดว่าการมาเป็นคริสเตียนจะทำให้ไม่เป็นคนไทยอย่างแท้จริง และคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนส่วนใหญ่แตกต่างจากคนไทยทั่วไป ยิ่งทำการยอมรับพระกิตติคุณยากมากขึ้น และการที่ระบบการเมืองการปกครองกำหนดบางศาสนาให้เป็นศาสนาประจำชาติ ทำให้ดูเหมือนว่าความเชื่อของศาสนาอื่น ๆ ไม่มีสิทธิเท่าเทียมในบางลักษณะและไม่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป และคนที่นับถือศาสนาอื่นก็ยากที่จะเจริญก้าวหน้าในระดับสูงทางการเมืองหรือทางราชการ เป็นเรื่องปกติในสังคมไทยทั่วไปที่ไม่ยอมรับคริสต์ศาสนา

ดังนั้นการประกาศพระกิตติคุณด้วยใจที่สุภาพอ่อนโยนนั้นมีข้อควรจำสำหรับผู้ที่จะออกไปประกาศดังนี้

1.1) ควรประกาศกับคนที่มีอายุใกล้เคียงกันและเป็นเพศเดียวกัน เราจำเป็นจะต้องฟังภาครทรงนำจากองค์พระวิญญูณบรสิฐธิ์ บางครั้งพระองค์ทรงนำผู้หญิงให้ไปประกาศกับผู้ชาย ผู้ชายประกาศกับผู้หญิง และเด็กอาจจะเป็นพยานกับผู้สูงอายุ แต่จากผู้มีประสบการณ์ การเป็นพยานกับเพศเดียวกันจะได้ผลดีกว่า และยังเป็นกรหลีกเลี่ยงความยุ่งยากต่าง ๆ ด้วย เช่น ชายหนุ่มนำหญิงสาวมาเชื่อเพราะเกิดความรัก ภายหลังอาจเกิดเรื่องเศร้าใจได้ นอกจากนี้เรื่องอายุมีความสำคัญไม่น้อย ถ้าคนที่อายุน้อย ขาดประสบการณ์ได้ไปประกาศพระกิตติคุณกับคนสูงอายุ ไม่สามารถตอบคำถามที่ชัดเจนได้ ก็เท่ากับเป็นการแสดงความไม่รู้ของตนเอง

1.2) ต้องให้เกียรติแก่ผู้ที่เป็นพยานด้วย หากเราเป็นพยานโดยขาดความเคารพหรือไม่ให้เกียรติผู้ที่เราประกาศพระกิตติคุณด้วย จะทำให้คำพูดของเราไม่บังเกิดผลเท่าที่ควร ในทางตรงกันข้ามถ้าเราประกาศพระกิตติคุณด้วยความเคารพ บางครั้งเขาอาจจะรู้สึกถึงบาป

เหมือนกำลังถูกคุกคามและมีคำพูดที่แรงบ้าง แต่ท่าทางของเรายังคงสุภาพอ่อนโยนอยู่ คำพยานของเรามีโอกาสเข้าสู่จิตใจของเขาได้ง่ายและไม่ต่อต้านคำพูดของเราด้วย เคยมีผู้ประกาศพระกิตติคุณหลายคนที่มีความร้อนรน แต่เนื่องจากท่าทีที่ไม่ดี ทำให้เกิดการต่อต้านหลบหลีก และไม่ยอมรับฟังเกิดขึ้น ฉะนั้นต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อไปประกาศพระกิตติคุณกับผู้สูงอายุกว่าเรา

1.3) ห้ามโมโห บางคนที่เราประกาศด้วยนั้นทำให้เราสามารถโมโหได้ง่าย บางคนพูดจาเสียดสี แต่คนประเภทนี้ก็ไม่ยากเกินที่เราจะอดทน ให้อภัย และนำเขามารู้จักกับองค์พระผู้เป็นเจ้าของด้วยความสุภาพอ่อนโยนได้ เราต้องใช้ความอดทนและคำพูดที่ประกอบด้วยความรัก เพื่อจูงใจให้เขากลับใจมาเชื่อองค์พระผู้เป็นเจ้าของ โดยกำลังของเราเป็นสิ่งที่ยาก แต่พระเจ้าช่วยเราได้เมื่อเราอธิษฐานอย่างจริงจัง

1.4) อย่าใจร้อน หรือโต้เถียงกันอย่างรุนแรง เราต้องมีใจสุภาพอ่อนโยนและพยายามหลีกเลี่ยงการโต้เถียงกันในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ และควรจะค่อยๆ อธิบายเพื่อปรับความเข้าใจ แต่ถ้าไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการเชื่อพระเยซูคริสต์แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องอธิบาย

2) ประกาศพระกิตติคุณด้วยชีวิต

คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนจำนวนไม่น้อยยังผูกพันยึดมั่นในความเชื่อเดิม ซึ่งไม่ค่อยสอดคล้องกับพระคริสตธรรมคัมภีร์มากนัก แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีสิ่งดีและมีความจริงอยู่หลายประการ ซึ่งบางประเด็นก็สอดคล้องกับหลักคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์ด้วย อีกทั้งยังเป็นความเชื่อแบบหนึ่งที่มีผู้นับถือหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฉะนั้นจึงมีผู้คนจำนวนมากได้ยึดมั่นศรัทธาอยู่อย่างเหนียวแน่น และไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาสิ่งใหม่ที่ดีกว่า คือ “พระกิตติคุณ”

สารณัญ บุญเกียรติ (2008) กล่าวไว้ว่า คริสเตียนต้องไม่ลืมประกาศด้วยการกระทำ แท้จริงแล้วสิ่งที่สำคัญมากกว่าการสื่อพระกิตติคุณด้วยคำพูด คือ การสำแดงพระเยซูคริสต์ผ่านทางกรกระทำของผู้เชื่อหรือที่เรียกว่า "การประกาศด้วยชีวิต" ปัจจุบันชาวไทยกำลังเผชิญกับความทุกข์ยากลำบากมากมายทั้งในฝ่ายร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ อันเนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมครอบครัว และศีลธรรม ในสถานการณ์เช่นนี้ พระเยซูคริสต์ทรงเรียกคริสเตียนไทยให้เป็นตัวแทนของพระองค์ในการช่วยเหลือผู้คนในแผ่นดินนี้ให้พ้นจากความทุกข์ยากลำบากและได้รับชีวิตใหม่ในพระองค์

ดังนั้นการประกาศด้วยชีวิตเป็นการใช้ความรักของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ผ่านทางชีวิตของผู้เชื่อ เพื่อนำคนอื่นให้เขามาถึงความรอด อาจจะใช้วิธีการอธิษฐาน การติดต่อส่วนตัว การสร้างความสัมพันธ์ หรือการปรนนิบัติรับใช้คนอื่น เพื่อสำแดงความเป็นคริสเตียนของเราให้ปรากฏออกมาให้ผู้อื่นได้เห็น และในขณะที่เดียวกันเป็นการพยายามหาโอกาสในการเป็นพยานและประกาศเรื่องราวของพระเยซูคริสต์กับผู้ที่เราได้สร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เพื่อให้พวกเขาเห็นว่าพระเยซูคริสต์ทรงเป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดที่แท้จริงของมนุษยชาติ แต่ข้อบกพร่องที่สำคัญในการประกาศพระกิตติคุณประการหนึ่งก็คือเรามักรีบเร่งจนเกินไป อยากให้เกิดผลทันตาเห็นการประกาศเช่นนี้เป็นงานที่ผิวเผิน เราสามารถพิจารณาดูคนที่พระเยซูคริสต์ทรงนำมาถึงพระเจ้าว่า มักจะเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป จริงอยู่ว่าแม้มีการรับเชื่อและกลับใจแบบทันทีทันใดก็ตาม แต่กระบวนการของการเติบโตนั้นจะค่อย ๆ เป็นไป และต้องใช้เวลา คนที่มาเชื่อพระเจ้าอย่างแท้จริงนั้นในเวลาเริ่มแรกแม้ว่าจะเข้าใจสิ่งต่าง ๆ อย่างช้า ๆ ก็ตาม แต่เขาสามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ โดยละเอียดลึกซึ้งดีกว่าคนที่มาเชื่อพระเจ้าแบบทันทีทันใด เราจึงจำเป็นที่จะต้องยอมให้เมล็ดพันธุ์แห่งพระวาทะของพระเจ้าค่อย ๆ เจริญเติบโตในจิตใจของผู้เชื่อเสียก่อน เพราะถ้าเมล็ดนั้นตกลงในที่ที่มีดินดี แม้จะงอกขึ้นโดยเร็ว แต่ในไม่ช้าก็จะเหี่ยวแห้งไป

สรุปได้ว่า การประกาศพระกิตติคุณด้วยชีวิต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้คนไทยที่ไม่มี ความสนใจในความเชื่อ มีความสนใจขึ้นมาได้เมื่อเขาเห็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตคริสเตียนที่ดี และเมื่อมีการพบปะกัน ยอมนั่งลงเพื่อสนทนาธรรมร่วมกัน เราสามารถอธิบาย เล่าเรื่องให้ผู้ที่สนใจ ที่มีคำถาม ได้เข้าใจความเชื่อของคริสเตียนมากขึ้นได้ โดยเฉพาะคนที่หมดหวังในชีวิต คนที่ไม่แน่ใจในความรอด คนที่มีความสงสัยในความจริง คนที่เชื่อว่าไม่มีพระเจ้า คนที่มาด้วยความวุ่นวาย และคนที่มิถิฐูของตนเอง

3) ประกาศพระกิตติคุณอย่างครบถ้วน (สื่อสารพระกิตติคุณอย่างครบถ้วน)

ศูนย์กลางของพระกิตติคุณคือ พระเยซูคริสต์ พระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ได้ นำเสนอพระกิตติคุณในหลายๆ รูปแบบ บางครั้งจะนำเสนอในรูปแบบของ “แผ่นดินสวรรค์” หรือ “การครอบครองของพระเจ้า” บางครั้งในรูปแบบของ “พันธสัญญา” และบางครั้งในรูปแบบของ “การทรงสร้าง”

จะเห็นได้ว่าการประกาศพระกิตติคุณตามหลักของพระคริสตธรรมคัมภีร์ ไม่ใช่เป็นเพียง ข้อความสั้น ๆ ที่เราจะประกาศกับคนที่ไม่เชื่อ แต่มีทั้งกว้างและแคบในเวลาเดียวกัน กว้างเพราะว่า สามารถอธิบายได้หลายแนว และแคบเพราะศูนย์กลางคือพระเยซูคริสต์เท่านั้น และสิ่งที่น่าสังเกต เกี่ยวกับการสื่อสารพระกิตติคุณในพระคริสตธรรมคัมภีร์ คือ การสื่อสารพระกิตติคุณที่เหมาะสม

สำหรับแต่ละบริบทของแต่ละพื้นที่เสมอ ดังนั้นรูปแบบการประกาศพระกิตติคุณในเมืองไทย ส่วนมาก ถูกพัฒนามาจากต่างประเทศ ซึ่งเนื้อหาจะเน้นความบาปของมนุษย์และความรู้สึกผิด (*sin/guilt*) แต่จิตใจของคนไทยไม่ค่อยจะเข้าถึงเรื่องนี้มากเท่าใดนัก เนื่องด้วยบริบทไทยมักจะมีความรู้สึกและให้ความสนใจในเรื่องเกียรติยศ ศักดิ์ศรี บารมี การเสียหน้า ความอับอาย ความอับยศ และความละอายใจมากกว่า (*honor/shame*) นอกจากนี้ สาธัญญ บุญเกียรติ กล่าวไว้ว่า การสื่อพระกิตติคุณในสังคมไทยควรมีวิธีที่เหมาะสมในการสื่อสารพระกิตติคุณ และเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับ “แก่น” ของการประกาศพระกิตติคุณ หรือข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์ ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นหลักความจริง 4 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) โลกนี้มีพระเจ้าพระเจ้าผู้สร้าง ผู้ทรงรักเมตตาตามมนุษย์ คือ สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาในธรรมชาติ ไม่ได้เกิดขึ้นเองด้วยความบังเอิญ แต่พระเจ้าเป็นผู้สร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาอย่างเป็นระบบระเบียบ และที่สำคัญที่สุด คือ พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ขึ้นด้วยความรักความเมตตา เพื่อให้มนุษย์มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับพระเจ้า เต็มไปด้วยความสุขแท้ ความบริสุทธิ์ และความดีงาม (ปฐมกาล 1-2 สดุดี 8:5)
- 2) บาปทำให้มนุษย์ถูกแยกจากพระเจ้าและเต็มไปด้วยความทุกข์ เราควรทำให้ชาวไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนเข้าใจว่า “บาป” ไม่ได้หมายถึงการทำสิ่งที่เลวร้ายมาก ๆ แต่หมายถึงการที่มนุษย์มนุษย์ไม่เชื่อฟังพระเจ้า และได้กระทำการที่ไม่ถูกต้องต่อพระประสงค์ของพระเจ้า ทำให้เราถูกแยก หรือห่างไกลจากพระเจ้าทั้งในชีวิตในโลกนี้และชีวิตหลังความตาย
- 3) พระเยซูคริสต์ทรงเป็นผู้เดียวที่สามารถช่วยมนุษย์ให้หลุดพ้นจากบาปและความทุกข์ พระเยซูคริสต์ทรงเป็นพระเจ้าที่เที่ยงแท้ที่เสด็จมาบังเกิดในโลกนี้เป็นมนุษย์ พระองค์ทรงทนทุกข์ทรมานและสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนและเพื่อรับโทษบาปแทนเราทุกคน พระองค์ทรงเป็นผู้เดียวที่สามารถช่วยมนุษย์ให้หลุดพ้นจากบาปและความชั่วร้าย
- 4) มนุษย์ต้องเชื่อวางใจในพระเยซูคริสต์ คือ มนุษย์ต้องตอบสนองต่อพระกิตติคุณ ด้วยการ “เชื่อวางใจในพระเยซูคริสต์” ซึ่งประกอบไปด้วย
  - 4.1) เชื่อว่าพระเจ้าเป็นพระเจ้าที่เที่ยงแท้แต่องค์เดียว
  - 4.2) เปลี่ยนจากพึ่งพาตนเองในการเอาชนะความบาปและความทุกข์มาพึ่งพาพระเจ้า
  - 4.3) เชื่อว่าพระเยซูคริสต์เป็นพระเจ้าที่มาบังเกิดในโลกนี้เพื่อช่วยให้เราหลุดพ้นจากบาปและความทุกข์

4.4) ต้อนรับพระเยซูเข้ามาในชีวิตในฐานะพระผู้ช่วยให้รอดจากบาป และทรงเป็น
เจ้าของชีวิตที่สามารถช่วยให้เราได้เริ่มต้นชีวิตใหม่โดยมีองค์พระเยซูคริสต์
เป็นแบบอย่าง

4.3.2) หลักการสำคัญสำหรับการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัด

ลำพูน

จากข้อมูลทีวีเคราะห์หลักการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน
อย่างเกิดผล โดยเน้นที่ผู้รับสาร ควรพิจารณาด้วยกันดังต่อไปนี้

1) การสื่อสารพระกิตติคุณที่มีพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลางของพระกิตติคุณ

เราต้องประกาศพระกิตติคุณแห่งพระเยซูคริสต์เป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าของและเป็นศูนย์กลาง
ไม่ใช่การพันทุกข์ ความมั่งคั่ง หรือความสุขของมนุษย์เป็นศูนย์กลาง หรือแม้แต่การไถ่บาป
ของมนุษย์ หัวใจของการสื่อสารพระกิตติคุณจะต้องเน้นถึงการที่มนุษย์ยอมรับและถวาย
เกียรติพระเจ้า ผลที่ได้รับคือการไถ่บาป หลายครั้งการนำเสนอพระกิตติคุณเห็นแก่ความ
ต้องการของมนุษย์เป็นหลักมากกว่าเกียรติยศขององค์พระผู้เป็นเจ้าของ

2) การสื่อสารพระกิตติคุณที่สามารถเข้าถึงใจผู้ฟัง

เราอาจจะคิดว่าเราได้สื่อสารพระกิตติคุณให้คนหนึ่งเข้าใจเนื่องด้วยการอธิบายตาม
รูปแบบหนึ่งรูปแบบใด แต่ต้องกลับมาพิจารณาดูว่า เขาเข้าใจสิ่งที่เราได้สื่อสารอย่างแท้จริง
หรือไม่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเชื่อเดิมของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนส่งผลต่อโลกทัศน์ ทำให้
เข้าใจพระกิตติคุณได้ยากมากขึ้น และโลกทัศน์ทางศาสนาเดิมของคนไทยพื้นเมืองไทยใน
จังหวัดลำพูนแตกต่างจากคริสเตียนมากพอสมควร เช่น ไม่มีพื้นฐานความเข้าใจเรื่องพระเจ้า
องค์เดียว นอกจากนี้มีคำศัพท์หลายอย่างของคริสเตียนที่เป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับเขา เช่น
คำว่า “พระเจ้า” สำหรับคริสเตียนหมายถึง พระเจ้าพระผู้สร้าง ผู้ค้ำจุนโลกและไถ่บาป
ในขณะที่คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนและคนไทยทั่วไปคิดว่าหมายถึง เทพ หรือเทวดา ซึ่ง
เป็นผู้วิเศษ มีสิทธิอำนาจบางอย่าง คำว่า “บาป” เราเข้าใจแบบหนึ่ง แต่เขาอาจจะเข้าใจอีก
แบบหนึ่ง คำว่า “การบังเกิดใหม่” สำหรับคริสเตียนหมายถึง การเริ่มต้นเข้าส่วนในชีวิต
คริสเตียนเมื่อเขาเปิดใจต้อนรับพระเยซูคริสต์ แต่คนไทยเข้าใจว่าเป็นการเวียนว่ายตายเกิด
และคำว่า “ชีวิตนิรันดร์” คริสเตียนหมายถึง ชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับพระเจ้าตลอดไป แต่
คนไทยเข้าใจว่าหมายถึงชีวิตที่ไม่สิ้นสุดซึ่งอาจหมายถึงชีวิตแห่งความทุกข์ไม่จบสิ้น เป้าหมาย

สูงสุดของความเชื่อเดิมของคนไทยคือการนิพพานหรือดับสูญไม่ใช่ “แผ่นดินสวรรค์” แบบที่พระคริสตธรรมคัมภีร์ได้บันทึกไว้

3) การสื่อสารพระกิตติคุณนำไปสู่การกลับใจ และการเชื่อวางใจ

ผู้ฟังควรตอบสนองพระกิตติคุณทั้งสองอย่างนี้เสมอ คือ ทำให้ผู้ฟังเกิดจิตสำนึกและหันกลับจากทางเดิมและเชื่อวางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้า (มีความศรัทธา) เนื่องจากการสื่อสารพระกิตติคุณกับคนไทย เรามักจะพบว่ามีการสื่อสารพระกิตติคุณเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อหรือที่เรียกว่า “รับเชื่อ” แต่น้อยครั้งที่จะพบว่าผู้ฟังมีจิตสำนึกและมีการกลับใจ สิ่งที่ต้องเน้นให้ผู้เชื่อมีจิตสำนึกหรือมีการกลับใจ ไม่เพียงแต่การรับเชื่อเท่านั้น เพราะการรับเชื่ออาจจะไม่ได้หมายความว่า ผู้ฟังเกิดความศรัทธาจริงๆ อาจหมายถึงแค่เชื่อว่าพระเจ้ามีจริงเท่านั้นเอง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนอย่างเกิดผล มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยขององค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผลของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน โดยเน้นผู้รับสาร

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าองค์ประกอบการประกาศพระกิตติคุณมี 4 ประการ คือ

- 1) ผู้รับสาร (ชาวไทยที่ไม่ได้เชื่อพระเยซูคริสต์)
- 2) สื่อ (การกระทำและคำพูดที่สำแดงพระเยซูคริสต์)
- 3) สาร (ข่าวประเสริฐของเยซูคริสต์)
- 4) ผู้ส่งสาร (คริสเตียนซึ่งเป็นสาวกแท้ของพระเยซูคริสต์)

ในการวิจัยนี้เน้นไปที่ตัวผู้รับสารซึ่งเป็นคนพื้นเมืองจังหวัดลำพูน ซึ่งมีภาษา วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และสังคมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว จึงชัดเจนมากกว่าจังหวัดในภาคเหนือตอนบน คนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนมีความศรัทธาในพุทธศาสนา และมีชาติพันธุ์ที่หลากหลายมากที่สุดในภาคเหนือ มีภาษาของตัวเอง และที่โดดเด่นที่สุดมีไทยองเป็นบรรพบุรุษของชาวลำพูน คือ ไทยอง ผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมและยังสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันความเชื่อดั้งเดิมเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่น เช่น ความเชื่อพื้นบ้านที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ความเชื่อในศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อในพุทธศาสนา ทั้งสามความเชื่อนี้ได้ถูกบูรณาการผสมผสานเป็นความเชื่อในวัฒนธรรม ศาสนา และมีบทบาทต่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน

จากการศึกษาการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ผู้รับสาร ควรมีลักษณะการประกาศพระกิตติคุณดังต่อไปนี้

- 1) ประกาศพระกิตติคุณด้วยใจที่สุภาพอ่อนโยน
- 2) ประกาศพระกิตติคุณด้วยชีวิต
- 3) ประกาศพระกิตติคุณอย่างครบถ้วน (สื่อสารพระกิตติคุณอย่างครบถ้วน)

โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประกาศพระกิตติคุณและวิเคราะห์ ข้อมูลในหัวข้อวิจัยเรื่องการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูน โดยเน้นที่ ผู้รับสารผ่านทางงานวิจัยเอกสาร โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง ปัญหาของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการประกาศพระกิตติคุณ อย่างเกิดผล โดยเน้นที่ผู้รับสาร เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญของการสื่อสารพระกิตติคุณอย่างเกิดผล ของคริสตจักรในจังหวัดลำพูน เพื่อเป็นแนวทางให้คริสตจักรสามารถตอบสนองต่อความต้องการด้าน การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองได้อย่างเหมาะสม ผลจากการวิจัยชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผล ต่อการประกาศพระกิตติคุณอย่างเกิดผล โดยเน้นที่ผู้รับสาร สรุปได้ 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

1) การสื่อสารพระกิตติคุณที่มีพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลางของพระกิตติคุณ

เราต้องประกาศพระกิตติคุณแห่งพระเยซูคริสต์เป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่การพันทุกข์ ความมั่งคั่ง หรือความสุขของมนุษย์เป็นศูนย์กลาง

2) การสื่อสารพระกิตติคุณที่สามารถเข้าถึงใจผู้ฟัง

เป็นการสื่อสารพระกิตติคุณที่ให้คนหนึ่งเข้าใจเนื่องด้วยการอธิบายตามรูปแบบ หนึ่งรูปแบบใด แต่ต้องกลับมาพิจารณาว่า เขาเข้าใจสิ่งที่เราได้สื่อสารอย่างแท้จริง ซึ่งจะ เห็นได้ว่าความเชื่อเดิมของคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนส่งผลต่อโลกทัศน์ ทำให้เข้าใจ พระกิตติคุณได้ยากมากขึ้น และโลกทัศน์ทางศาสนาเดิมของคนไทยพื้นเมืองไทยในจังหวัด ลำพูนแตกต่างจากคริสเตียนมากพอสมควร เช่น ไม่มีพื้นฐานความเข้าใจเรื่องพระเจ้า องค์เดียว

3) การสื่อสารพระกิตติคุณนำไปสู่การกลับใจ และการเชื่อวางใจ

ผู้ฟังควรตอบสนองพระกิตติคุณทั้งสองอย่างนี้เสมอ คือ ทำให้ผู้ฟังเกิดจิตสำนึก หันกลับจากทางเดิมและเชื่อวางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้า (มีความศรัทธา) สิ่งที่ต้องเน้นให้ผู้เชื่อ มีจิตสำนึกหรือมีการกลับใจ ไม่ใช่เพียงแค่รับเชื่อ แต่ให้ผู้ฟังเกิดความศรัทธาจริง ๆ

5.2 ข้อเสนอแนะต่อผู้ทำพันธกิจเกี่ยวกับด้านการประกาศพระกิตติคุณ

5.2.1) ข้อเสนอแนะต่อผู้ทำพันธกิจ

ผู้ทำพันธกิจเกี่ยวกับการประกาศพระกิตติคุณสามารถนำผลที่ได้รับจากการวิจัยไปใช้ในการเสริมพันธกิจที่ทำอยู่ โดยเฉพาะการเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องการสื่อสารพระกิตติคุณอย่างเกิดผล โดยเน้นผู้รับสาร เพื่อแก้ไขความเข้าใจคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรอด โดยเปลี่ยนความเข้าใจเกี่ยวกับการได้รับความรอดด้วยการยอมรับว่าพระเยซูคริสต์เป็นพระผู้ช่วยให้รอดและเสริมสร้างชีวิตของผู้เชื่อในการยอมรับพระเยซูคริสต์เป็นองค์พระผู้เป็นเจ้า โดยสำแดงออกมาเป็นการกระทำเป็นการได้รับความรอดโดยพระคุณเพราะความเชื่อ สร้างความเข้าใจให้ผู้รับสารมีความหวังในการดำเนินชีวิต มั่นใจในความรอด คือชีวิตนิรันดร์ และเชื่อว่าพระเยซูคริสต์จะเสด็จมาพิพากษาในวันสุดท้ายตามที่บันทึกไว้ในพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ และผู้ทำพันธกิจจำเป็นต้องศึกษาบริบทของผู้รับสาร เพื่อการประกาศพระกิตติคุณได้อย่างเกิดผล

5.2.2) ข้อเสนอแนะต่อคริสตจักร

คริสตจักรควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประกาศพระกิตติคุณ โดยเน้นผู้รับสาร เนื่องจากปัจจุบันมีคริสตจักรที่ทำการบุกเบิกและตั้งอยู่ในชุมชนผู้เชื่อดั้งเดิมหรือคนพื้นถิ่น เพื่อทำตามพระมหาบัญชาของพระเยซูคริสต์ คริสตจักรควรมีการประกาศพระกิตติคุณอย่างระมัดระวังในการสื่อสาร โดยเน้นผู้รับสาร เพื่อไม่ให้เกิดการตอบโต้ หรือถกเถียงกันเรื่องความเชื่อ แต่เป็นการประกาศพระกิตติคุณที่ซึมซับและเข้าถึงผู้รับสารโดยที่ต่างฝ่ายต่างเข้าใจกัน และเกิดเป็นความเชื่อศรัทธาในตัวของผู้รับสารและยอมรับฟังพระวจนะหรือเรื่องราวของพระเยซูคริสต์และสามารถแบ่งปันเรื่องราวชีวิตให้แก่กันและกันได้ และการประกาศพระกิตติคุณโดยเฉพาะคนพื้นถิ่นในจังหวัดลำพูน ควรมีการเพิ่มความรู้เรื่องการสื่อสารพระกิตติคุณในบริบทไทย เพื่อผู้รับสารจะได้ตอบสนองต่อการประกาศพระกิตติคุณที่เหมาะสมและครบถ้วน

5.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะเอกสารที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนอย่างเกิดผล โดยเน้นที่ผู้รับสาร เพื่อวิเคราะห์การทำพันธกิจของคริสตจักรว่ามีองค์ประกอบของการสื่อสารพระกิตติคุณอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะผู้รับสาร และเป็นแนวทางในการตอบสนองต่อความต้องการของคริสตจักรในการประกาศพระกิตติคุณกับ

คนพื้นถิ่นในจังหวัดลำพูน เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำพันธกิจในด้านการประกาศพระกิตติคุณได้อย่างเหมาะสม ในขณะเดียวกัน การทำวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง แต่เนื่องจากเอกสารการบันทึกประวัติและเรื่องราวการทำพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณในจังหวัดลำพูนมีน้อย ควรศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยว่า จะประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนอย่างไร โดยเน้นที่ผู้รับสารได้อย่างไร โดยวิจัยแบบภาคสนาม
2. ควรมีการศึกษาว่า มีปัจจัยอะไรที่ส่งผลต่อการประกาศที่เกิดผลในจังหวัดลำพูน

บรรณานุกรม

- คำมูล ชินวงศ์. (2535). *ฮากเก๊าเบ็ธเฮล : ประวัติศาสตร์ชุมชนคริสเตียนบ้านแป้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ฝ่ายประวัติศาสตร์สภาคริสตจักรในประเทศไทย.
- โคลแมน, อี. โรเบิร์ต. (2013). *ศึกษาวิธีการของพระคริสต์ [The Master Plan of Evangelism]* (พิมพ์ครั้งที่ 5) (อุบลวรรณ มีชูธน, แปล) กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- จังหวัดลำพูน. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <https://www.lamphun.go.th/information>.
- เทอร์รี่, จอห์น มาร์ค. (2546). *งานประกาศของคริสตจักร [Church Evangelism]* (พิมพ์ครั้งที่ 1) (พรรณิ สุปรัชญาสกุล, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ศูนย์ทีริรันนัส.
- เดเวอร์, มาร์ค. (2548). *9 สัญลักษณ์ของคริสตจักรที่เข้มแข็ง [Nine Marks of a healthy Church]* (พิมพ์ครั้งที่ 1) (จารุวรรณ ไหม่วงศ์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ศูนย์ทีริรันนัส.
- พันทิพา จันท์ดี. (2562). *การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยโดยการเล่าเรื่อง*. (วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี, เชียงใหม่.
- นิกร สิทธิจริยาภรณ์. (2550). *เพื่อเพื่อนผู้ประกาศ*. ขอนแก่น: หจก.ขอนแก่นการพิมพ์.
- ประสิทธิ์ พงศ์อุดม. (2542). *ประวัติศาสตร์สภาคริสตจักรในประเทศไทย*. หน่วยงานจดหมายเหตุ: สภาคริสตจักรในประเทศไทย.
- แมคเซีย, เอ. สตีเฟน. (2549). *มุ่งสู่การเป็นคริสตจักรที่เข้มแข็ง [Becoming A Healthy Church]* (พิมพ์ครั้งที่ 1) (กมลทิพย์ ประพันธ์พงศ์, แปล). กรุงเทพฯ: ศูนย์ทีริรันนัส.
- ยูแบงค์, อรัญ. (2555). *เราเป็นทูตของพระคริสต์ [We Are Ambassadors for Christ]* (นรินทร์ สุรเนาวรัตน์, ผู้แปล). เชียงใหม่: วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี.

- รังสรรค์ สุกันทา. (2555). *สนุกกับการประกาศ: ประกาศอย่างมีประสิทธิภาพ.*(พิมพ์ครั้งที่ 1).
กรุงเทพฯ: ครีเอชั่นบุ๊กแอนด์มีเดียพับลิชชิง.
- วีระเดช กันธิพันธ์. (2562). สร้างผู้รับใช้ 130 ปี วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี. ใน สกฤณี เกรียง
ชัยพร (บ.ก.), *สร้างผู้รับใช้: 130 ปี วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี* (น. 85-96).
เชียงใหม่: วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ.
- สาธัญญ์ บุญเกียรติ. "การสื่อพระกิตติคุณในสังคมไทย" ใน ก้าวที่ 141 คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่.
เชียงใหม่: คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่, 2008.
- อุไรพร จำรัส. (2552). *การประกาศพระกิตติคุณตามพระมหาบัญชาของพระเยซูคริสต์ จากพระ
ธรรมมัทธิว 28:18-20.* (วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย
พระคริสตธรรมแมคกิลวารี, เชียงใหม่.
- ไฮเมลส์, บิล และ มิทเทิลเบิร์ก, มาร์ก. (2547). *สูตร (ไม่) ลับการประกาศ [Becoming a
Contagious Christian]* (พิมพ์ครั้งที่ 1) (สิธยา คุณาเสนต์, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: ศูนย์ทีริ่งนัส.
- ไฮซ์, ชูเตอร์. (2548). *วิสัยทัศน์แห่งพันธกิจโลก [A Reader on World Mission]* (พิมพ์ครั้งที่ 1)
(ปราณี เมินฮูด, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- PACKER, J.I. (1961). *Evangelism and the sovereignty of God.* London : Inter-varsity
Fellowship,
- Ubolwan Mejudhon. (1997). *The way of meekness: Being christian and thai in the thai
way.* The E. Stanley Jones School of World Mission and Evangelism Asbury
Theological Seminary.
- Swanson, R. Herbert. (1984). *Khrischak Muang Nua : A Study in Northern Thai church*

ภาคผนวก

	Office of Research Ethics Payap University	AF 08-02
---	---	----------

COE No. 65/003

PYU_REC No. 64/068_IS

**เอกสารรับรองการยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัย
(Certificate of Exemption)**

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) : การประกาศพระกิตติคุณกับคนไทยพื้นเมืองในจังหวัดลำพูนอย่างเกิดผล

Project title (English) : Effective proclamation of the gospel to native local people in
Lamphun Province

ผู้วิจัยหลัก (Principal investigator) : นายอำพล รัตนบรรพตศรี

สังกัดหน่วยงาน (Affiliation) : วิทยาลัยพระคริสตธรรมแม่คิกลาวี

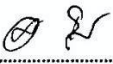
เอกสารรับรอง (Document reviewed) :

เอกสารรับรอง	ฉบับที่รับรอง
เอกสารการขอรับรองเชิงจริยธรรมการทำวิจัยในคน AF 07-02	ฉบับที่ 3 วันที่ 12 เดือน มกราคม 2565
ข้อเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 วันที่ 12 เดือน มกราคม 2565
ประวัติของผู้วิจัยหลัก	ฉบับที่ 3 วันที่ 12 เดือน มกราคม 2565

	Office of Research Ethics Payap University	AF 08-02
---	---	----------

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยพายัพ ให้การรับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัย ตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ ประกาศเฮลซิงกิ แนวทางการปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดี และรายงานเบลมอนท์

Payap University Research Ethics Committee has exempted the above research protocol which has been reviewed and approved based on international guidelines for human research protection including the Declaration of Helsinki, international Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP) and the Belmont Report.

Signed.....
(Assoc.Prof.Anake Chitkesorn)
Chairperson, Research Ethics Committee,
Payap University

วันที่รับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรม : วันที่ 24 เดือน มกราคม พ.ศ.2565
(Date of exemption) : January 24, 2022

การปฏิบัติหลังจากรับรอง

- 1.หากจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงในข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย/อาสาสมัคร หรือเอกสารยินยอมหรือโครงการวิจัยต้องขออนุมัติก่อนเพื่อสวัสดิภาพของผู้เข้าร่วมการวิจัย/อาสาสมัคร
- 2.หากมีข้อมูลใหม่หรือเหตุการณ์ใด ๆ ที่อาจมีผลต่ออัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์/ความเสี่ยงของการศึกษาวิจัย ให้รายงานต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยพายัพโดยรีบด่วน
- 3.การเบี่ยงเบน/ฝ่าฝืนโครงการวิจัย ต้องแจ้งคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยทุกครั้ง
- 4.ให้นำส่งรายงานผลการวิจัยเมื่อสิ้นสุดโครงการ
- 5.หากใกล้ระยะสิ้นสุดการอนุมัติแล้ว แต่ผู้วิจัยยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ กรุณาส่งรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย พร้อมบันทึกขอขยายเวลา โดยระบุเหตุผลความจำเป็นในการขยายเวลา พร้อมทั้งระยะเวลาที่ขอขยาย ทั้งนี้จะต้องดำเนินการก่อนที่สิ้นสุดระยะเวลาการอนุมัติตามที่ระบุในเอกสารรับรองอย่างน้อย 2 เดือน

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ – นามสกุล	อำพล รัตนบรรพตศรี
Name	Ampol Ruttanabunpotsri
สถานที่ติดต่อ	256/283 หมู่ 5 ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230
โทรศัพท์มือถือ	082-575-2290
อีเมล	Aumpol_pan@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542	สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแม่อุ้มปือก
พ.ศ. 2545	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยฮากไม้ใต้
พ.ศ. 2548	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแม่สะเรียง “ปริพัตรศึกษา”
พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ เชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2552 – 2558	อาจารย์สอนพระคริสตธรรมกะเหรียญแบ็บติสต์ลีโลอัม ภาคที่ 19 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2558 – 2562	บุกเบิกคริสตจักรร่วมกับจุดประกาศพันธกิจมาโป ทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
พ.ศ. 2562 – ปัจจุบัน	ศิษยาภิบาลประจำหมวดคริสเตียนมาโป ทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน